

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

14 september 2007

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 30 maart 2007.....	17
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	29
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	37
Voorontwerp van decreet van 6 juli 2007.....	51
Advies van de Raad van State	63
Ontwerp van decreet	77
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringssimpactanalyse.....	87

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE INLEIDING

Steeds meer gemeenten en steden voeren een actief lokaal beleid voor welzijn, jeugd, sport, cultuur, milieu en dergelijke. Lokale besturen nemen het initiatief om plaatselijk opgestarte projecten of samenwerkingsverbanden te ondersteunen of te stimuleren. Zij kunnen een bijzondere rol opnemen in het organiseren van samenwerking tussen diensten, voorzieningen en instellingen en het stimuleren van een gemeenschappelijke visie¹.

De Vlaamse overheid speelt in op deze ontwikkelingen en streeft daarbij naar een maximale overdracht van bevoegdheden in toepassing van het subsidia-riteitsprincipe. Daarbij houdt ze rekening met de verschillen tussen grote steden, centrumsteden en gemeenten. Daardoor krijgen de lokale besturen meer autonomie om op eigen maat een vernieuwend beleid uit te bouwen dat rekening houdt met de concrete noden en behoeften van de lokale gemeenschap².

In verschillende beleidsdomeinen werd deze visie concreet vertaald in acties en regelgeving. Denken we maar aan het decreet lokaal sociaal beleid, de milieu-convenanten, de mobiliteitsconvenanten, de jeugd-werkbeleidsplannen enzovoort.

Ook vanuit onderwijs willen we in dit decreet uitdrukkelijk de rol van de lokale overheid erkennen.

Uiteraard blijft de Vlaamse overheid bevoegd voor het algemeen onderwijsbeleid. Dit decreet schetst hoe de lokale overheden een rol kunnen spelen in het flankerend onderwijsbeleid.

Met flankerend onderwijsbeleid bedoelen we het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, een onderwijsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met en ter ondersteuning van de lokale actoren, waarin uiteraard ook de scholen zelf vervat zijn.

Het flankerend onderwijsbeleid ligt in het verlengde van het Vlaamse onderwijsbeleid en versterkt het.

Door samenwerking tussen alle onderwijsactoren op lokaal vlak te stimuleren creëert een flankerend onderwijsbeleid extra mogelijkheden voor het lokale onderwijsgebeuren.

Sommige lokale problematieken zijn moeilijk aan te pakken op een centraal niveau. Zij vergen lokale hefbomen. Denken we maar aan de spijbelproblematiek of de problematiek van het onvoldoende participeren aan onderwijs van kleuters uit vooral kansarme bevolkingslagen. Bij dergelijke belangrijke onderwijsthema's hebben we de medewerking van de lokale overheid nodig.

Een doelmatig gelijke onderwijskansenbeleid dat werd uitgetekend op centraal niveau kan maar slagen wanneer het Vlaamse niveau kan rekenen op lokale ondersteuning.

Dit decreet doet op geen enkele wijze afbreuk aan de bevoegdheid van de lokale overheid om zelf onderwijs in te richten. Hier verwijzen we uitdrukkelijk naar de conclusies in het kerntakendebat.

Met dit decreet willen we evenmin ingrijpen op de bevoegdheden en de autonomie van de andere inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd vrij onderwijs. Ook deze inrichtende machten behouden ten volle de autonomie om onderwijs te organiseren met een eigen pedagogisch project, binnen de door de Vlaamse overheid geformuleerde regels. Als lokale overheden actief willen optreden, zullen zij dit moeten doen in overleg met de lokale onderwijsverstrekkers en met respect voor hun opdrachten.

Om dergelijk flankerend onderwijsbeleid te kunnen realiseren, moeten we enerzijds een aantal belemmeringen voor plaatselijke initiatieven wegnemen. Door de huidige bepalingen inzake sociale voordelen, zijn de mogelijkheden van de lokale overheden nu immers zeer beperkt. Anderzijds gaan we vooral de centrumsteden stimuleren – ook financieel – hun rol in het flankerend onderwijsbeleid op te nemen. Bij uitbreiding stimuleren we ook andere gemeenten die met gelijkaardige problemen worden geconfronteerd.

Dit voorontwerp van decreet bevat daarom de volgende hoofdstukken:

1. Een hoofdstuk over sociale en andere voordelen. Door de lokale besturen de mogelijkheid te geven ook aan andere dan hun eigen scholen andere voordelen toe te kennen nemen we belemmeringen

¹ Uit de omgevingsanalyse van de beleidsnota onderwijs en vorming 2004-2009, p. 33

² Regeerakkoord en kerntakendebat

weg en creëren we mogelijkheden voor een ruimer flankerend onderwijsbeleid.

2. In de hoofdstukken over de leerplichtcontrole en over de verhoging van de deelname van alle kleuters aan het onderwijs schetsen we expliciet de rol van de lokale besturen op deze domeinen.
3. Een hoofdstuk over de extra ondersteuning voor de centrumsteden.
4. Een hoofdstuk over de mogelijke uitbreiding van extra ondersteuning aan niet-centrumsteden.
5. Een hoofdstuk over het flankerend onderwijsbeleid in Brussel.

Sociale en andere voordelen

Dit decreet wil de problematiek van de sociale voordelen oplossen. Deze problematiek hindert immers meer en meer het lokale initiatief dat we net wensen te stimuleren. De sociale voordelen zijn steeds beschouwd als onderwijsmaterie, vandaar dat we dit nu ook consequent wensen op te lossen in een onderwijsdecreet. De sociale voordelen kennen een lange geschiedenis. De schoolpactwet voerde in 1959 de regeling van de sociale voordelen en het gezondheidstoezicht in. Om te beletten dat een gemeente het de scholen van andere netten op haar grondgebied al te moeilijk zou maken, werd de verplichting ingevoerd om gezondheidstoezicht en sociale voordelen ook te bekostigen voor de andere scholen.

Anderzijds beperkte de wetgever de verplichte financiële tussenkomst bewust tot het terrein van het gezondheidstoezicht en werden de sociale voordelen zelf beperkt. Het kon immers niet de bedoeling zijn de financiële last van de gemeente al te zeer te bezwaren; bovendien moest de gemeente als schoolbestuur vrij zijn om haar eigen onderwijs zo goed mogelijk uit te bouwen.

Sinds de schoolpactwet, dus in meer dan 45 jaar, werd de regeling van de sociale voordelen slechts een paar maal gewijzigd.

In 1989 werd de gemeente – op grond van het gelijkheidsbeginsel – verplicht ook ten aanzien van het gemeenschapsonderwijs financieel tussen te komen voor het gezondheidstoezicht en de sociale voorde-

len. Pas in 1991 werd het uitvoeringsbesluit bij het artikel over de sociale voordelen ook gerealiseerd. Tot dan werden de sociale voordelen geregeld bij omzendbrief.

In 1997 werd de regelgeving inzake sociale voordelen voor het basisonderwijs overgenomen in het decreet basisonderwijs én uitgebreid met leerlingenvervoer en de kosten van de toegang tot het zwembad. Die toevoeging gebeurde, omdat de verplichte financiële tussenkomst voor een aantal aangelegenheden niet verhinderde dat in sommige gemeenten de scholen van de andere netten, voornamelijk inzake leerlingenvervoer, gediscrimineerd werden. In heel wat gemeenten organiseerde de gemeente busvervoer voor het eigen onderwijs alleen en bleek het een echt concurrentiemiddel te zijn.

De sociale voordelen zoals geregeld in de wet van 29 mei 1959, zijn echter nog steeds van toepassing voor het secundair onderwijs. Zoals al aangegeven, was het in 1959, maar ook in 1989, 1991 en 1997 nog uitdrukkelijk de bedoeling de gemeentebegroting niet te zeer te belasten. Andere dan de opgesomde voordelen mochten dan ook niet toegekend worden aan de vrije scholen en de scholen van het gemeenschapsonderwijs.

De realiteit is echter sinds vele jaren in heel wat gemeenten anders. Het onderwijslandschap is de afgelopen jaren gewijzigd. De verplichting voor de gemeenten om een lagere school te hebben, is weggevallen waardoor meer en meer gemeenten niet langer inrichter van onderwijs zijn.

In heel wat gemeenten zijn bredeschool-initiatieven gestart: een aantal gemeenten, waaronder grote steden, voeren een actief beleid (zorgbeleid, milieubeleid, veiligheidsbeleid, welzijnsbeleid, jeugdbeleid enzovoort) waarin samenwerking met scholen van alle netten essentieel is.

De situatie waarbij lokale besturen verhinderd worden om waardevolle initiatieven te ontplooien ten aanzien van alle scholen op hun grondgebied is onhoudbaar.

Om de gemeenten in de mogelijkheid te stellen een lokaal beleid te voeren waarbij onderwijs een rol speelt, dienen de scholen van andere netten noodzakelijkerwijze daarbij worden betrokken en heeft de overheid de verantwoordelijkheid om de juridische hinderpalen ondubbelzinnig weg te werken.

Bovendien zijn er vandaag andere mechanismen dan de lijst van sociale voordelen om de lokale besturen te beschermen tegen onverantwoorde uitgaven. Het is immers aan de minister van binnenlands bestuur om jaarlijkse richtlijnen te geven aan provincies en gemeenten in verband met hun financieel beheer.

In dit decreet worden de gemeenten vrijgelaten om in de context van het flankerend onderwijsbeleid, naast de limitatieve lijst met sociale voordelen, andere voordelen toe te kennen aan de scholen van andere netten. De bestaande lijst met sociale voordelen wordt behouden, met uitzondering van het gezondheidstoezicht, om de verworven rechten te vrijwaren. Er kan dus geen discussie zijn over het feit dat een gemeente die gratis middagtoezicht organiseert voor de eigen scholen, dat ook doet voor de scholen van de andere netten die erom verzoeken. Het gezondheidstoezicht wordt uit de lijst van de sociale voordelen geschrapt. Het gezondheidstoezicht op scholen is immers toegewezen aan de CLB's, overeenkomstig het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding. Krachtens dit decreet moet iedere basisschool en iedere secundaire school een beleidsplan of een beleidscontract hebben met een CLB, waardoor het gezondheidstoezicht volledig wordt gewaarborgd.

Daarnaast krijgen de lokale besturen de mogelijkheid om een volwaardig onderwijsbeleid te voeren door andere voordelen toe te staan. Elk lokaal bestuur beslist autonoom of het al dan niet andere voordelen toekent aan de scholen van de andere netten. Een lokaal bestuur kan hiertoe in geen geval verplicht worden. Een gemeentebestuur dat bijvoorbeeld aan de eigen school een logopedist toevoegt om leerstoornissen te verhelpen mag, maar moet dit niet doen voor de scholen van de andere netten.

Kiest het lokaal bestuur ervoor om dat te doen, dan moet ze de scholen van de andere inrichtende machten op voet van gelijkheid behandelen. Wel kan het lokaal bestuur bepaalde criteria inbouwen / voorwaarden opleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op de voordelen. Lokale besturen mogen immers niet verhinderd worden om op specifieke situaties in te spelen. Het moet immers mogelijk zijn om een specifiek beleid te voeren t.o.v. bepaalde scholen. Zodra het motief voor dat beleid ook in andere scholen geldt, moeten die scholen van dezelfde voordelen kunnen genieten.

Zo moet onder andere de mogelijkheid bestaan dat een gemeente een proefproject kan opstarten in één school met bepaalde kenmerken of met bepaalde

doelgroepleerlingen. Op die manier wordt het bijvoorbeeld mogelijk dat een lokaal bestuur enkel projecten financiert in scholen met een bepaald aantal GOK-leerlingen.

Rol van lokale besturen bij de leerplichtcontrole – spijsbelproblematiek en kleuterparticipatie

Sommige lokale problematieken zijn moeilijk aan te pakken op een centraal niveau. Zij vergen lokale hefboomen. Voorbeelden zijn de spijsbelproblematiek of de problematiek van het onvoldoende participeren aan onderwijs van kleuters uit vooral kansarme bevolkingslagen. Bij dergelijke belangrijke onderwijsthema's hebben we de medewerking van de lokale overheid nodig om de doelgroepen te bereiken.

Het decreet herhaalt dat gemeenten hun medewerking moeten verlenen aan de controle op de leerplicht en het bevorderen van een regelmatig schoolbezoek van leerplichtige leerlingen op hun grondgebied. Deze bepalingen waren al opgenomen in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht en worden hier overgenomen. Ze passen immers veel beter in het kader van dit decreet en worden dan ook geschrapt in voornoemde decreten.

Vervolgens bepaalt het decreet dat de lokale besturen een taak hebben bij het bevorderen van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters. Deze onderwijsproblematieken vergen immers lokale hefboomen en worden ook door de lokale overlegplatforms als centrale thema's in hun werking opgenomen.

Extra impulsen voor de centrumsteden

We stellen vast dat in de grootstedelijke en stedelijke gebieden bepaalde onderwijsproblematieken meer voorkomen: een grotere schoolse vertraging, meer spijsbelaars, stadsvlucht, meer kansarmoede, een hogere ongekwalificeerde uitstroom enzovoort. Een Vlaams gelijke onderwijskansenbeleid moet hier worden aangevuld met een specifieke lokale aanpak. Het stimuleren en financieel ondersteunen van een sterk flankerend onderwijsbeleid in de centrumsteden moet elke centrumstad in staat stellen lokaal antwoorden te zoeken op specifieke problemen.

Het is daarbij niet de bedoeling om een parallel systeem op te zetten naast het Vlaamse stedenbeleid.

Het stedenbeleid wil op verschillende domeinen synergieën ontwikkelen om leefbare steden te realiseren en onderwijs vormt hierbij dikwijls een katalysator. De extra impulsen die we via dit decreet aan de centrumsteden willen geven, zijn in eerste instantie bedoeld als versterking van het Vlaamse onderwijsbeleid. Zij kunnen uiteraard ook een versterking zijn voor het stedenbeleid. De onderwijsmiddelen die we ter beschikking stellen zijn bestemd voor de co-financiering van lokale onderwijsprojecten. Zij vormen een aanvulling op wat de steden nu al investeren.

De centrumsteden zijn die steden die zijn aangeduid in het stedenbeleid en een beroep kunnen doen op de middelen van het Stedenfonds. De centrumsteden zoals opgesomd in artikel 4 van het decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en verdeling van het Vlaams Stedenfonds van 13 december 2002 worden hier overgenomen met uitzondering van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor wie een aparte regeling is getroffen. Via de aanduiding van de centrumsteden en de mogelijkheid tot uitbreiding naar andere gemeenten wordt er voor gezorgd dat alle gemeenten die met onderwijsproblemen kampen subsidies kunnen vragen in het kader van dit decreet.

Om een goed flankerend onderwijsbeleid te kunnen voeren, moet een centrumstad zich duidelijk kunnen positioneren ten aanzien van alle onderwijsverstrekkers. De centrumstad moet het voortouw nemen in het organiseren van het flankerend onderwijsbeleid. Dit decreet doet geen uitspraken over de wijze waarop de stad die rol moet waarmaken. In Antwerpen kiest men voor een bepaalde vorm van verzelfstandiging van het eigen onderwijs, in Oostende is men van plan een onderwijshuis op te richten, in Mechelen heeft men, op het deeltijds kunstonderwijs na, geen eigen onderwijs meer. Het is duidelijk dat de stad slechts een voortrekkersrol kan opnemen in de mate dat ze zich neutraal weet op te stellen en dat alle onderwijsverstrekkers dit ook erkennen en aanvaarden. Als de gemeente zelf onderwijs verstrekt is het belangrijk dat haar positie, enerzijds als voortrekker in het lokaal flankerend onderwijsbeleid en anderzijds ten aanzien van haar eigen scholen, ook budgettair duidelijk is afgebakend. Dat hoeft zoals gezegd, geen verzelfstandiging van het eigen onderwijs te betekenen. Transparantie op alle vlakken is voldoende en kan de neutrale positie van de gemeente in afdoende mate aantonen.

Een centrumstad die een flankerend onderwijsbeleid wil voeren, toont dit op twee manieren: via een onderwijsplan en via concrete projecten.

Uit het onderwijsplan blijkt de visie van de stad op het flankerend onderwijsbeleid en de gedragenheid

van die visie door de lokale onderwijsactoren. Het is daarbij uitdrukkelijk niet de bedoeling om de stad nog maar eens te belasten met een nieuw groot plan. Als de stad op het vlak van onderwijs al een actief beleid voert, kan zij de bestaande documenten hierover bundelen.

Om beleidsafstemming tussen het Vlaamse niveau en de centrumsteden te versterken, richten we een overlegplatform op. Dit platform wil de centrale overheid ook een beter inzicht geven in de lokale dynamieken, problemen en oplossingen.

De financiële ondersteuning die we via dit decreet realiseren, richt zich vooral op de centrumsteden. Toch willen we de mogelijkheid creëren om deze ondersteuning ten dele uit te breiden naar andere steden en gemeenten. Ook voor Brussel voorzien we specifieke maatregelen.

De bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad worden volledig geïntegreerd in dit ontwerp van decreet, aangezien zij hier thuishoren. Het decreet van 7 mei 2004 wordt opgeheven.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid. Het decreet behandelt immers onderwijsmaterie. Ook de sociale voordelen, die in dit decreet geregeld worden, worden steeds als een pure onderwijsbevoegdheid beschouwd, ook al heeft het consequenties voor de steden en gemeenten. Dezelfde redenering kunnen we hanteren voor het kader dat hier uitgetekend wordt voor flankerend onderwijsbeleid in steden en gemeenten.

Omdat het een gemeenschapsmaterie betreft, is het decreet ook van toepassing op Brussel. Volgens artikel 127, §2, van de Grondwet “hebben deze decreten (de onderwijsdecreten) kracht van wet in het Nederlands taalgebied en ten aanzien van de instellingen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die (...) moeten worden beschouwd als te behoren tot de ene of de andere gemeenschap.”

Enkel hoofdstuk V, dat handelt over het flankerend onderwijsbeleid in de centrumsteden, is uiteraard niet van toepassing op het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Vlaamse Regering voert een apart Brusselbeleid, waarbij ook middelen naar het Brusselse onderwijs gaan. De maatregelen die we nemen ter versteviging van het flankerend onderwijsbeleid in Brussel-Hoofdstad zijn opgenomen in hoofdstuk VI.

Artikel 2

Dit artikel bevat de definities.

In 4° wordt gesteld dat ook een intergemeentelijk samenwerkingsverband moet beschouwd worden als een gemeente.

Bij artikel 2, 7°, benadrukken we dat naast de klassieke onderwijsniveaus ook het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, de Syntra en de Centra voor Deeltijdse Vorming als lokale actoren worden gezien.

Artikel 3

Dit artikel definieert het flankerend onderwijsbeleid als zijnde het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, een onderwijsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met en ter ondersteuning van de scholen en lokale onderwijsactoren. Dit onderwijsbeleid is in het bijzonder gericht op de gelijke onderwijskansen. Het flankerend onderwijsbeleid betekent dus een versterking voor het Vlaamse onderwijsbeleid op lokaal niveau. In geen geval kan het flankerend onderwijsbeleid afbreuk doen aan de bevoegdheid van noch de lokale overheden noch andere inrichtende machten om onderwijs in te richten.

HOOFDSTUK II

Voordelen

De regelgeving met betrekking tot de sociale voordelen kadert veel beter in het voorliggende voorontwerp van decreet over het flankerend onderwijsbeleid en wordt daarom geschrapt in het decreet basisonderwijs en de wet van 29 mei 1959 (schoolpact). In het voorliggende voorontwerp van decreet vormen de sociale

voordelen samen met de uitbreiding (andere voordelen) een afzonderlijk hoofdstuk "Voordelen". Sociale voordelen gelden enkel ten aanzien van gemeenten en zijn gericht naar het basis- en het secundair onderwijs. Andere voordelen kunnen worden toegekend door alle lokale besturen, en kunnen alle onderwijsniveaus bestrijken.

AFDELING I

Sociale voordelen

De sociale voordelen die opgenomen zijn in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 (en in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen voor wat de andere niveaus betreft) worden overgenomen in het voorliggende decreet, maar daarnaast kunnen de lokale besturen ook nog andere voordelen toekennen.

Bij de sociale voordelen wordt niet langer het gezondheidstoezicht opgenomen. Het gezondheidstoezicht op scholen is uitdrukkelijk opgenomen in het decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding van 1 december 1998. Iedere school moet in overeenstemming met dit decreet een beleidsplan of -contract hebben met een CLB waardoor automatisch het gezondheidstoezicht gewaarborgd is.

In het voorliggende decreet wordt er een onderscheid gemaakt tussen gemeenten die zelf onderwijs inrichten en gemeenten die dit niet doen.

Gemeenten die zelf onderwijs inrichten en sociale voordelen toekennen, zijn verplicht op dezelfde wijze sociale voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere netten gelegen op hun grondgebied.

Gemeenten kunnen evenwel beslissen ook andere voordelen toe te kennen aan de scholen gelegen op hun grondgebied. In dit geval mogen zij geen enkel onderscheid maken tussen de scholen van de andere netten.

Gemeenten die geen onderwijs inrichten kunnen uiteraard ook voordelen toekennen aan de scholen gelegen op hun grondgebied. Het onderscheid tussen sociale voordelen en andere speelt hier in principe niet, vermits de gemeenten steeds autonoom kunnen beslissen welke voordelen ze toekennen, opnieuw met dien verstande dat er geen onderscheid mag gemaakt

worden tussen de scholen van de verschillende netten.

Bij het toekennen van sociale voordelen dienen de gemeenten te waken over de gelijke behandeling. Die toets dient men te maken per niveau en per soort onderwijs (bv. gewoon/buitengewoon onderwijs). Met andere woorden: het is niet omdat een gemeente een sociaal voordeel toekent aan de leerlingen van het basisonderwijs, dat ze hetzelfde moet doen voor de leerlingen die secundair onderwijs volgen op haar grondgebied. Een gemeente kan zelfs sociale voordelen toekennen per leerjaar.

Wat aan de rechthebbende leerlingen van de eigen school wordt toegekend, moet ook worden toegekend aan de rechthebbende leerlingen van de andere scholen gelegen op het grondgebied.

De procedure die de scholen moeten volgen om recht te hebben op de sociale voordelen worden vastgelegd in een uitvoeringsbesluit. In afwachting van een nieuw uitvoeringsbesluit blijft het uitvoeringsbesluit van 24 juli 1991 van toepassing.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied, met name het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Afdeling 1 is niet van toepassing op het basis- en secundair onderwijs dat enkel erkend is, maar dat niet gesubsidieerd of gefinancierd wordt door de Vlaamse Gemeenschap. Het volwassenenonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en het hoger onderwijs worden, wat de sociale voordelen betreft, uitgesloten.

Artikel 5

Een gemeente die voor het eigen onderwijs tussenkomt voor de sociale voordelen, is verplicht een vergelijkbare inspanning te leveren voor de andere schoolbesturen die op haar grondgebied onderwijs inrichten en de toepassing van het sociaal voordeel vragen. De gemeente mag op het vlak van sociale voordelen niet discrimineren tussen de leerlingen van de eigen scholen en de leerlingen van de scholen van de andere netten op haar grondgebied.

De volgende modaliteiten gelden daarbij:

- de gemeente beslist autonoom of ze aan de leerlingen van de eigen scholen al dan niet sociale voordelen zal toekennen;

- wat de gemeente aan sociale voordelen toekent aan de leerlingen van de eigen scholen, moet ze in dezelfde mate en op dezelfde wijze toekennen aan de leerlingen van de andere scholen op het grondgebied, voor zover deze leerlingen les volgen in:
 - hetzelfde onderwijsniveau (eventueel per leerjaar);
 - hetzelfde soort onderwijs.

Telkens een gemeente een sociaal voordeel toekent aan de rechthebbende leerlingen van de eigen school, dan moet dit voordeel ook worden toegekend aan de rechthebbende leerlingen van de andere scholen gelegen op het grondgebied die erom verzoeken.

De procedure en modaliteiten waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op de sociale voordelen, worden vastgelegd bij uitvoeringsbesluit. De verplichte financiële tussenkomst is beperkt tot de sociale voordelen.

Artikel 6

Dit artikel geeft een opsomming van de limitatieve lijst van sociale voordelen.

De sociale voordelen zijn beperkt tot:

1. het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;
2. het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;
3. het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke infrastructuur maar met uitzondering van de roerende en onroerende goederen uitsluitend bestemd voor de organisatie van het gemeentelijk onderwijs; naast sportinfrastructuur kan het bijvoorbeeld ook gaan om infrastructuur voor culturele evenementen enzovoort;
4. de kosten voor de toegang tot het zwembad, indien het niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur. Deze bepaling geldt enkel voor de leerlingen lager onderwijs en is niet van toepassing op het secundair onderwijs;
5. het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

Zowel voor punt 1 als 2 moeten de schoolbesturen van de andere netten aan de ouders minimaal het-

zelfde remgeld vragen dat door de gemeente wordt gevraagd aan de ouders van de leerlingen van het eigen schoolbestuur om recht te hebben op het sociaal voordeel.

Punt 4 is gelinkt aan de invoering van de eindtermen zwemmen. Sinds 1 september 2000 heeft elke leerling in het lager onderwijs recht op één schooljaar gratis zwemmen. De verplichte kosteloosheid van het zwemmen is beperkt tot één schooljaar per leerling in het lager onderwijs. Ervaring met buitenschoolse zwemcursussen toont aan dat een beperkte maar gerichte instructie van gemiddeld 15 sessies in een periode dat het kind er motorisch klaar voor is, succesvol is voor de meeste kinderen. Binnen de schoolcontext betekent dit dat een aanbod van intensief zwemondericht gedurende een schooljaar meestal volstaat om de beoogde doelstelling te bereiken. De kosten voor dit schooljaar gratis zwemmen moeten gedragen worden door het schoolbestuur dat daarvoor aanvullende werkmiddelen gekregen heeft. Het is niet de bedoeling de gemeenten te verplichten ook voor de andere netten de kosten van het zwemmen voor dat ene schooljaar te betalen.

Leerlingenvervoer als sociaal voordeel (punt 5) is enkel het vervoer van de leerlingen van hun huis of verblijfplaats naar de school en omgekeerd. Intern vervoer wordt niet beschouwd als een sociaal voordeel.

Het leerlingenvervoer is met de inwerkingtreding van het decreet basisonderwijs in 1997 als sociaal voordeel erkend door de decreetgever. Tot op heden zijn de voorwaarden waaraan de scholen van de andere netten moeten voldoen om recht te hebben op leerlingenvervoer als sociaal voordeel niet vastgelegd. Het ontbreken van een uitvoeringsbesluit houdt geen blokkering van het recht in. Ingevolge de 'stand-still-werking' van het non-discriminatiebeginsel van artikel 92, §1, van het decreet basisonderwijs konden provincies/gemeenten geen nieuwe initiatieven inzake leerlingenvervoer opzetten die tegen dit beginsel ingingen. Dit beginsel wordt voorlopig verder aangehouden, tot na de evaluatie van de projecten leerlingenvervoer basisonderwijs. Dit betekent dat bestaande initiatieven inzake leerlingenvervoer die begonnen voordat het decreet basisonderwijs in werking trad, onder dezelfde voorwaarden kunnen worden verdergezet. Er kunnen evenwel door de gemeenten geen nieuwe initiatieven inzake leerlingenvervoer worden opgezet die enkel voor de leerlingen van het gemeentebasisonderwijs gelden.

Artikelen 7 en 11

Het onderscheid tussen sociale voordelen en andere voordelen moet niet gemaakt worden voor lokale besturen die zelf geen inrichter zijn van onderwijs. Zij hebben de vrijheid om al dan niet voordelen toe te kennen (sociale voordelen of andere). Lokale besturen die beslissen om financieel tussen te komen voor bepaalde zaken, mogen geen onderscheid maken tussen de scholen van de verschillende netten (cfr. toelichting bij artikel 5). Wel kan het lokaal bestuur criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen.

Artikel 8

De regering legt de modaliteiten en de procedure die moet gevolgd worden om sociale voordelen te ontvangen, vast, rekening houdend met volgende principes:

1° sociale voordelen mogen geen van de betrokken scholen een concurrentievoordeel of -nadeel opleveren.

Dit principe reflecteert de historische bestaansreden van de sociale voordelen zoals vervat in de schoolpactwet, namelijk om het recht van de ouders om de aard van de opvoeding voor hun kinderen te kiezen, te vrijwaren;

2° indien een ouderbijdrage gevraagd wordt, moet deze in verhouding staan tot de geleverde prestaties.

Dit principe met betrekking tot de kosten die de school aan ouders kan doorrekenen maar buiten de kosteloosheid of de maximumfacturen vallen, werd voor het basisonderwijs verankerd in het decreet kostenbeheersing van 6 juli 2007.

AFDELING II

Andere voordelen

Artikel 9

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van deze afdeling. Deze afdeling is niet van toepassing op het basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunst- en hoger onderwijs en volwassenenonderwijs.

dat enkel erkend wordt, maar niet gesubsidieerd of gefinancierd wordt door de Vlaamse Gemeenschap. De afdeling is ook van toepassing op de Syntra (die erkende vorming organiseren) en de door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde Centra voor Deeltijdse Vorming.

Artikel 10

De bepalingen in het schoolpact en in het decreet basisonderwijs vormen een wettelijke belemmering voor initiatieven van lokale besturen. Het onderwijslandschap ziet er vandaag totaal anders uit dan 45 jaar geleden en ook de rol van de gemeente is sterk geëvolueerd. Vele gemeenten willen al lang heel wat meer doen voor de scholen op hun grondgebied dan het toekennen van sociale voordelen. Sommige gemeenten (waaronder een aantal grote steden) doen dit nu al en handelen daarmee dus in feite in strijd met de regelgeving.

Ook de tendens om te evolueren naar ‘brede scholen’ (scholen die duurzaam samenwerken met andere instellingen of partners voor de ontwikkeling van kinderen) is een argument om de regelgeving inzake sociale voordelen te versoepelen. De huidige bepalingen over sociale voordelen vormen een juridische hinderpaal om bepaalde samenwerkingsverbanden tussen de gemeente en de scholen van andere netten op te zetten.

Om de lokale besturen een ondersteunende rol te kunnen laten opnemen in initiatieven waarbij onderwijs en andere beleidsdomeinen op lokaal vlak gecoördineerd moeten samenwerken, is een aanpassing van de regelgeving nodig.

Het voorliggende artikel 10 laat de lokale besturen toe om op vrijwillige basis initiatieven die zij voor de eigen scholen nemen, uit te breiden naar de scholen van de andere netten. Het is uiteraard niet de bedoeling dat deze andere voordelen door de lokale besturen bekostigd worden met de werkingsmiddelen die zij van de Vlaamse Regering krijgen om het onderwijs in hun eigen scholen te bekostigen. De werkingsmiddelen van de gemeentelijke/provinciale scholen mogen niet ingezet worden voor scholen van de andere netten.

Door deze versoepeling zal de situatie als volgt zijn. Indien een gemeente voor het eigen onderwijs een inspanning doet voor de sociale voordelen, moet zij een vergelijkbare inspanning leveren voor de scholen van de andere netten die op haar grondgebied geves-

tigd zijn (artikel 7) en die erom verzoeken. Inzake andere voordelen kan een lokaal bestuur beslissen om deze enkel aan de scholen van het eigen schoolbestuur toe te kennen. Indien het echter beslist om in de context van het flankerend onderwijsbeleid aan een school van een ander schoolbestuur op haar grondgebied een voordeel toe te kennen dan kan dat. Overeenkomstig het gelijkheidsbeginsel moet dit dan wel voor alle scholen (van hetzelfde onderwijsniveau of hetzelfde soort onderwijs) op haar grondgebied op vergelijkbare basis gebeuren.

Omdat deze bepaling niet mag verhinderen dat lokale besturen die dit wensen, een specifiek beleid voeren ten opzichte van scholen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden, kunnen de lokale besturen zelf de criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op bepaalde voordelen.

Zo zou een lokaal bestuur kunnen beslissen om een projectmedewerker in te zetten om de ouderbetrokkenheid te ondersteunen in alle lagere scholen op haar grondgebied. Maar het lokaal bestuur zou ook een aantal criteria kunnen bepalen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op deze extra ondersteuning. Het lokaal bestuur zou bijvoorbeeld kunnen bepalen dat enkel scholen met 30% GOK-leerlingen aanspraak kunnen maken op de ondersteuning van deze projectmedewerker.

Het feit dat de lokale besturen zelf de criteria kunnen vastleggen, maakt het mogelijk dat zij kunnen inspelen op heel specifieke situaties en dat zij via sociale en andere voordelen hun lokaal gelijke onderwijskansenbeleid kunnen versterken.

AFDELING III

Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 12

Deze bepaling was ook opgenomen in het decreet basisonderwijs.

Opdat de schoolbesturen van de andere netten eventueel hun recht zouden kunnen afdwingen, moeten zij op de hoogte zijn van het feit dat er sociale of andere voordelen toegekend worden. De meldingsplicht draagt bij tot de transparantie van de gemeente. Transparantie is immers een voorwaarde om als lokaal bestuur voldoende neutraal te kunnen zijn.

Enerzijds kunnen gemeenten, die zelf inrichter zijn van onderwijs, maatregelen nemen inzake flankerend onderwijsbeleid. Klachten inzake oneerlijke concurrentie met betrekking tot de maatregelen van deze gemeenten, kunnen bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur ingediend worden. De Commissie behandelt alle klachten tegen schoolbesturen en aldus ook alle gemeenten die ook schoolbesturen zijn.

Anderzijds kunnen gemeentes die zelf géén inrichter zijn van onderwijs ook maatregelen nemen inzake flankerend onderwijsbeleid. Klachten inzake oneerlijke concurrentie met betrekking tot deze maatregelen, vallen onder toezicht van de provincie als toezichthoudende overheid.

Artikel 13

Het is de bedoeling dat lokale besturen jaarlijks aangeschreven worden om een overzicht van de beslissingen met betrekking tot sociale voordelen of andere voordelen en de staat van gedane uitgaven te bezorgen aan het departement. De meldingsplicht aan de Vlaamse Regering, die al voorzien was in het decreet basisonderwijs, blijft dus behouden. De melding dient slechts eenmaal per jaar te gebeuren.

HOOFDSTUK III

Leerplicht en verhoging van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters

Artikel 14

Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van dit hoofdstuk.

Artikel 15

In de Belgische Grondwet staat geschreven dat iedereen recht heeft op onderwijs, met eerbied voor de fundamentele rechten en vrijheden. Om dit leerrecht te garanderen, is er een leerplicht. De leerplicht gaat in op 1 september van het jaar dat het kind 6 jaar wordt en duurt 12 volle schooljaren. Alle kinderen die in België verblijven, zijn leerplichtig. De leerplicht eindigt op het einde van het schooljaar van het jaar waarin de leerling 18 jaar wordt of wanneer het diploma secundair onderwijs wordt behaald

(ongeacht de leeftijd van de jongere). Ook in het kinderrechtenverdrag is het recht op onderwijs opgenomen.

Jaarlijks gebeurt er dan ook vanuit het Agentschap voor Onderwijsdiensten een controle op de leerplicht. In de hele procedure van de leerplichtcontrole worden alle gefinancierde en gesubsidieerde basisscholen en secundaire scholen betrokken, maar daarnaast is de medewerking van derden, bijvoorbeeld van de privé-scholen, Franse Gemeenschap enzovoort uitermate belangrijk. Ook de steden en gemeenten vormen een héél belangrijke partner bij de leerplichtcontrole. Via hen komt het Agentschap voor Onderwijsdiensten in kennis van kinderen die naar het buitenland vertrokken zijn, overleden zijn, zwaar gehandicapt zijn, vermist zijn enzovoort. Door een kwaliteitsvolle en snelle medewerking van de gemeenten kan de leerplichtcontrole zich sneller toespitsen op de jongeren van wie het leerrecht werkelijk geschaad wordt. Tevens wordt er vermeden dat de ouders van leerlingen die wel in orde zijn met de leerplicht zonder dat ze in een school ingeschreven zijn, nodeloos bevraagd worden door het departement Onderwijs en Vorming.

Bedoeling van dit artikel is de samenwerking met de gemeenten – die er al op vele plaatsen is – via duidelijke afspraken te versnellen, versterken en concreter te maken. Ook de betrokkenheid van de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bijvoorbeeld via het coördineren van acties of in een ondersteunende rol, kan wenselijk zijn.

Naast medewerking aan de controle op de inschrijvingen kunnen de lokale besturen een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van het regelmatig schoolbezoek bij leerplichtigen (artikel 15, §2) én bij het bevorderen van de participatie van kleuters aan het onderwijs (zie artikel 17).

Met een inschrijving van een leerplichtige leerling alleen is uiteraard niet voldaan aan de leerplicht: de leerling moet ook effectief op school aanwezig zijn. De regelgeving bepaalt welke afwezigheden al dan niet gewettigd zijn. De manier waarin deze regelgeving door individuele ouders/leerlingen nageleefd wordt (spijbelproblematiek), is evenwel moeilijk (volledig) vanuit de centrale administratie op te volgen. School en CLB hebben hierin al een grote verantwoordelijkheid gekregen: zij hebben een inspanningsverplichting om bij spijbelproblematiek de leerling en diens ouders te begeleiden. Ook lokale besturen kunnen hierin evenwel een belangrijke rol spelen: zij staan als lokale overheid dicht bij de burger dan

de centrale overheid en beschikken over diensten die een rol kunnen spelen bij spijbelproblematiek. Vaak hangt spijbelproblematiek samen met andere problematische situaties waarbij de gemeente betrokken is via het OCMW, via de jeugddienst van de politie enzovoort. In Brussel zal de VGC een belangrijke partner zijn. De bedoeling is dan ook dat lokale besturen samen met andere actoren (scholen, CLB) én zeker in samenwerking met het lokaal overlegplatform acties ondernemen of ondersteunen om het spijbelen tegen te gaan. Dit kan zowel door algemene informatieverstrekking (in het gemeentelijk infoblad) als bij individuele contacten met probleemsituaties (OCMW, politie enzovoort).

Dit artikel herhaalt wat al werd opgenomen in het decreet basisonderwijs en in de wet op de leerplicht voor het secundair onderwijs, namelijk dat de Vlaamse gemeenten medewerking verlenen aan de controle op de leerplicht. Die medewerking kan bestaan uit eigen acties en / of uit het coördineren en ondersteunen van acties van lokale actoren. De gemeente werkt daartoe samen met het lokaal overlegplatform, indien dit op haar grondgebied aanwezig is.

Hoe de lokale besturen en het centrale niveau hierin kunnen samenwerken is één van de items die behandeld worden in het actieplan ‘Een sluitende aanpak voor spijbelen en schoolverzuim’ dat in februari 2006 ook werd voorgesteld in het parlement. Daarin wordt voorgesteld bilaterale afspraken te maken met steden en gemeenten die kampen met een ernstige spijbelproblematiek. Bij dat overleg moeten ook de mogelijke opdrachten van de lokale politie en lokale diensten, zoals het OCMW, aan bod komen. Daarnaast wordt voorgesteld overleg op te starten met de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten om een gezamenlijke visie te ontwikkelen over de rol van de lokale overheid bij de opvolging van leerplichtproblemen. De Vlaamse overheid gaat ook na op welke wijze centraal verzamelde gegevens uit de bestaande databanken aan lokale overheden kunnen geleverd worden om hun werking te versterken. Deze plannen kunnen in het kader van dit decreet worden gerealiseerd.

De complexe bestuurlijke situatie in Brussel vergt een goede samenwerking tussen de gemeenschappen. De minister is vragende partij om rond deze problematiek een convenant af te sluiten met de Franse Gemeenschap.

Artikel 16

Kleuters zijn niet leerplichtig en vanuit die hoedanigheid kan bij hen strikt gezien niet van een spijbelproblematiek gesproken worden. Toch is het ook voor kleuters, zeker voor kansarme en allochtone kleuters, van groot belang dat ze zo vlug mogelijk in het onderwijssysteem kunnen instappen. Een vroeg en regelmatig schoolbezoek biedt deze kinderen meer kansen op een goede schoolloopbaan. Ook hier kan op lokaal niveau veel werk verricht worden. De gemeenten kunnen ouders met kleuters contacteren en hen aansporen om hun kind naar school te laten gaan (dit kan via een algemene info aan alle ouders of via gerichte contacten, OCMW). Ook hier is samenwerking met andere actoren (scholen, welzijn, enzovoort) en coördinatie binnen het LOP nodig om tot coherente acties te komen. Ook de provincies en in Brussel de Vlaamse Gemeenschapscommissie, kunnen hierin een rol vervullen.

Op die manier worden de lokale besturen een partner binnen het netwerk van opvolging van de leerplicht en verhoging van deelname aan het onderwijs van zoveel mogelijk kleuters.

HOOFDSTUK IV

Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden

Artikel 17

Iedere centrumstad kan voor een periode van zes jaar, gerelateerd aan de gemeentelijke legislatuur een lokaal onderwijsplan maken. Dat plan moet de langetermijnvisie van de stad bevatten en gedragen zijn door alle onderwijsactoren. Het is niet de bedoeling de steden te belasten met (alweer) de opmaak van een nieuw plan. Steden die op basis van andere regelgeving, bijvoorbeeld het decreet lokaal sociaal beleid, een plan kunnen voorleggen dat alle elementen zoals opgesomd in dit decreet bevat, hoeven uiteraard geen afzonderlijk plan op te maken. Dit decreet geeft dan ook slechts een aantal minimale aanwijzingen voor de opmaak van het onderwijsplan. Zo een plan zien we echter als een noodzaak, omdat het flankerend lokaal onderwijsbeleid en de projecten die we mede financieren, moeten gebaseerd zijn op een visie en

gedragen zijn door alle onderwijsactoren van de stad die het flankerend onderwijsbeleid mee moeten waar- maken. De opmaak van een onderwijsplan wordt ook niet opgelegd aan alle steden, maar enkel aan die centrumsteden die projecten willen laten subsidiëren.

Elk plan moet voldoen aan bepaalde inhoudelijke en procedurele voorwaarden. Het gaat over volgende inhoudelijke voorwaarden: het plan moet de visie van de centrumstad over de beleidsontwikkeling met betrekking tot flankerend onderwijsbeleid, de doelstellingen en uitgangspunten van het flankerend onderwijsbeleid en de gewenste effecten en indicato- ren van het flankerend onderwijsbeleid bevatten. Het is logisch dat steden die projectsubsidies voor hun flankerend onderwijsbeleid ontvangen (zie artikel 18) die projecten kunnen kaderen in een langetermijnvi- sie en een onderbouwd plan van aanpak.

Het plan moet ook bepalen hoe de stad meewerkt aan de kerntaken van de stad in het flankerend onderwijs- beleid, zoals bepaald in hoofdstuk III van dit decreet, namelijk de leerplichtcontrole, het spijbelbeleid en het bevorderen van de kleuterparticipatie.

Omdat het belangrijk is dat de stad wordt aanvaard als cruciale speler binnen het flankerend onderwijs- beleid, moeten volgende procedurele voorwaarden worden vervuld: de stad dient aan te tonen dat de lokale actoren, waaronder het lokaal overlegplatform (eventueel meerdere), van meet af aan actief werden betrokken bij de totstandkoming van het onderwijs- plan, dat die actoren geëngageerd zijn om mee te wer- ken, dat het lokale bestuur samenwerking en overleg faciliteert. De stad toont aan hoe ze haar neutrali- teit ten opzichte van de lokale partners garandeert. De stad moet tenslotte ook bepalen hoe zal worden samengewerkt met het lokaal overlegplatform. Het is immers belangrijk dat een lokaal overlegplatform, als decretale lokale onderwijspartner, minstens op de hoogte is van de acties van een lokale overheid in het kader van haar flankerend onderwijsbeleid. Het lokale bestuur bekijkt hoe men in de eigen stad die samenwerking het best uitbouwt. Zo kan het zijn dat in sommige steden een samenwerking met de alge- mene vergadering van het lokaal overlegplatform wegens de grootte van de vergadering af te raden is en men een samenwerking met het dagelijks bestuur van het lokaal overlegplatform verkiest. De stad dient de meest efficiënte manier van werken te zoe- ken. Het is logisch dat er gebruik wordt gemaakt van de LOP-structuur, eventueel uitgebreid met andere actoren, ook onderwijsverstrekkers van niveaus die niet in de LOP structuur vertegenwoordigd zijn, zoals bijvoorbeeld het hoger onderwijs. Het is wellicht niet noodzakelijk dat de stad een apart orgaan organi- seert. Binnen het lokaal overlegplatform kunnen er in

samenspraak met de stad afspraken gemaakt worden hoe men zich met het oog op advies het best organi- seert. Dat kan bijvoorbeeld in een werkgroep zijn en zowel inhoudelijk als naar regio kan er worden afge- bakend.

De steden zullen alleszins hun neutraliteit moeten kunnen aantonen. De situatie zal verschillen van stad tot stad. Sommige steden hebben bijvoorbeeld nog een sterk eigen net, al dan niet op afstand geplaatst, zoals Gent of Antwerpen, andere steden richten enkel nog basis- of kunstonderwijs in of zijn niet meer actief als onderwijsinrichter. Voor die laatste is het aantonen van neutraliteit gemakkelijk.

Artikel 18

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering jaarlijks 1,5 miljoen euro op de begroting voorziet om het flankerend onderwijsbeleid voor centrumsteden mee te ondersteunen.

Artikel 19

Dit artikel stelt dat een centrumstad die beschikt over een onderwijsplan telkens voor maximaal drie schooljaren extra middelen kan krijgen ter ondersteu- ning van projecten die zij indient. Dit artikel bepaalt hiertoe de voorwaarden:

- de projecten moeten gericht zijn op doelstellin- gen met betrekking tot gelijke onderwijskansen, kleuterparticipatie, spijbelen, probleemgedrag op school, ongekwalificeerde uitstroom, taalstimu- lering, betrokkenheid van ouders en de buurt, samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, doorstroming en oriëntering, geletterdheid, of levenslang leren, en in overeenstemming zijn met het onderwijsplan;
- de centrumstad staat gedeeltelijk mee in voor een substantiële financiering van het project. Met een substantiële inbreng wordt een inbreng van ongeveer 20% verwacht. Deze inbreng bestaat uit minstens een geldelijke inbreng die kan aangevuld worden met een materiële inbreng (gebouwen, lonen, werkingsmiddelen enzovoort). De inbreng van de stad wordt globaal bekeken. Vanuit een- zelfde stad kunnen bepaalde projecten dus meer of minder gefinancierd worden dan andere projec- ten. Er wordt ook rekening gehouden met finan- cierung via andere partners dan de steden, omdat

de betrokkenheid van meerdere partners op een sterk project kan wijzen;

- het advies van het lokaal overlegplatform bij het project wordt bij het onderwijsplan gevoegd, wanneer het project betrekking heeft op het basisonderwijs of secundair onderwijs.

Zoals hierboven uiteengezet (artikel 17) wordt er lokaal bekeken hoe men die samenwerking met het lokaal overlegplatform uitbouwt. De adviesbevoegdheid van het lokaal overlegplatform is niet alleen beperkt tot projecten in het kader van het basis- en het secundair onderwijs, maar is ook beperkt door de geografische grenzen van een centrumstad. Het werkingsgebied van een lokaal overlegplatform komt immers niet altijd overeen met de grenzen van een centrumstad. Slechts die leden die actief zijn binnen de centrumstad kunnen bijdragen aan het vereiste advies;

- het project moet een voldoende groot bereik hebben in die zin dat het een school- of netoverstijgende werking heeft;
- het project moet voldoen aan een duidelijke nood in het onderwijsveld met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten. Deze voorwaarde ligt in het verlengde en dient men te linken aan het onderwijsplan van artikel 17, meer bepaald aan de algemene strategische en operationele doelstellingen en uitgangspunten en de gewenste effecten en indicatoren van het flankerend onderwijsbeleid die zijn opgenomen in het onderwijsplan;
- het project heeft een aantal minimale kwaliteitscriteria zoals methode, tijdsplan en evaluatie;
- in de projectaanvraag wordt een heldere weergave gegeven van de totale kostprijs en de financieringsbronnen.

De projectsubsidies worden telkens voor maximaal drie schooljaren toegekend. Na een positieve evaluatie, zowel door de centrumstad als door de administratie, kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

Het is de bedoeling dat de projecten deel uitmaken van de onderwijsplannen van de stad die over een periode van 6 jaar handelen. De projecten kunnen dus uiteraard over eenzelfde periode handelen. Een ambtelijke commissie geeft advies aan de minister

van onderwijs en vorming over de ingediende projecten die in aanmerking komen voor subsidie.

Het verkrijgen van subsidies is uiteraard afhankelijk van de indiening van concrete projecten die sporen met het onderwijsplan en die bijdragen tot de doelstellingen gespecificeerd in artikel 19, 1°. De Vlaamse Regering zal bij besluit nadere procedurele regels bepalen met betrekking tot de toekenning van subsidies: indiening projecten, uitbetalingsvoorwaarden, rapportering, evaluatie enzovoort.

Tot nu toe bestond het subsidiebedrag uit een vast en een variabel gedeelte. Het variabel gedeelte werd bepaald aan de hand van het inwonersaantal van de centrumstad. In de toekomst zal bij de bepaling van het variabel gedeelte rekening worden gehouden met leerlingenaantal en indicatoren voor gelijke onderwijskansen van de centrumstad.

Artikel 20

Dit artikel richt een ‘overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid’ op ter ondersteuning en ter inspiratie van het onderwijsbeleid in de 13 centrumsteden, Brussel-Hoofdstad, en van het centrale beleid ten aanzien van de steden. In dit platform zouden bijvoorbeeld afspraken kunnen worden gemaakt over de aanpak van schoolverzuim. Schoolverzuim is een typisch dossier dat oplossingen op maat vraagt waarin de lokale besturen een waardevolle rol kunnen vervullen als organisator van ontmoetingen tussen de betrokken partners of als stimulator van het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie. Maar lokale besturen hebben ook verwachtingen tegenover de centrale overheid. Zeker in die steden waar er veel leerlingen problematisch afwezig zijn, verwacht men een extra ondersteuning. Dit kan gaan van een financiële input, over het bezorgen aan lokale overheden van centraal verzamelde gegevens, tot inhoudelijk overleg. Dergelijke dossiers kunnen in het overlegplatform stedelijk onderwijsbeleid aan bod komen en een gepaste oplossing krijgen.

In de aanloop naar dit decreet is het platform al meermaals samengekomen. Het is duidelijk dat de steden inspiratie zoeken bij elkaar en geïnteresseerd zijn in diverse aanpakken. Het platform mondt uit in aparte contacten en werkbezoeken. Omdat de centrale overheid ook vertegenwoordigd is, leidt het bovendien tot een betere samenwerking tussen die Vlaamse overheid en de centrumsteden.

Ook een vertegenwoordiger van de lokale overlegplatforms, de coördinator van de LOP-deskundigen, neemt deel aan het platform als een uitbreiding van de vertegenwoordiging van de minister. De Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten neemt deel aan het platform als een uitbreiding van de vertegenwoordiging van de centrumsteden. Ook andere partners kunnen worden uitgenodigd.

HOOFDSTUK V

Flankerend onderwijsbeleid: projecten in andere gemeenten

Artikel 21

Dit artikel maakt het mogelijk dat de Vlaamse Regering ook projecten kan ondersteunen in gemeenten die specifieke lokale onderwijsproblematieken kennen, vooral op het vlak van gelijke onderwijskansen en op het vlak van de leerplicht. We geven hier ook de mogelijkheid aan samenwerkingsverbanden tussen gemeenten om projecten in te dienen.

Om tegemoet te komen aan specifieke lokale onderwijsproblematieken op het vlak van gelijke onderwijskansen en leerplicht kan de Vlaamse Regering projecten in andere gemeenten en in samenwerkingsverbanden tussen gemeenten subsidiëren. Dat zal binnen de budgettaire perken moeten gebeuren.

Hier gelden vergelijkbare voorwaarden als voor de centrumsteden. Deze bepalingen konden niet volledig worden overgenomen omdat er bijvoorbeeld niet in alle gemeenten een LOP werkzaam is. Het is ook niet de bedoeling kleine gemeenten te belasten met de opmaak van een onderwijsplan.

Het is de bedoeling dat er eerst een kwalitatieve selectie van de ingediende projecten gebeurt. Als er onvoldoende budget is om aan de vraag te voldoen, zal voorkeur worden gegeven aan die gemeenten of gebieden waar problemen met betrekking tot de leerplicht en de gelijke onderwijskansen het grootst zijn.

HOOFDSTUK VI

Flankerend onderwijsbeleid in Brussel

De specifieke situatie in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad heeft ertoe geleid dat men vanuit de Vlaamse Regering al jaren een aangepast Brusselbe-

leid voert dat over eigen budgetten beschikt. Onder meer de taalachterstand van steeds meer leerlingen in het Nederlandstalig onderwijs vergde extra ondersteuning.

Met het beleid dat we nu willen stimuleren en ondersteunen in de centrumsteden, treden we eigenlijk in de voetsporen van wat er in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad al langer gebeurt. De Vlaamse Gemeenschapscommissie neemt al jaren de rol op van ondersteuner van het Nederlandstalig onderwijs. Sinds 1989 worden de Nederlandstalige basisscholen begeleid door de Vlaamse Gemeenschapscommissie met het project Taalvaart en sinds 1999 ook door de vzw Voorrangsbeleid Brussel.

In dit decreet willen we enerzijds de bestaande maatregelen voor Brussel-Hoofdstad ter versteviging van het lokaal flankerend onderwijsbeleid groeperen. Anderzijds willen we de mogelijkheid creëren om vanaf 1 september 2008 ook op basis van een nieuw af te sluiten protocol met de Vlaamse Gemeenschapscommissie nieuwe projecten mogelijk te maken.

AFDELING I

Voorrangsbeleid en bicultureel onderwijs

Artikelen 22 en 23

Het voorrangsbeleid Brussel en het bicultureel onderwijs werden verankerd in respectievelijk hoofdstuk III en hoofdstuk IV van het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad. Dit decreet wordt opgeheven en de betreffende bepalingen worden in voorliggend decreet overgenomen, omdat deze maatregelen kaderen in de ondersteuning van het lokaal flankerend onderwijsbeleid in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en hier dus beter passen.

Artikel 22 herhaalt de bepalingen over het voorrangsbeleid Brussel-Hoofdstad.

Artikel 23 herhaalt de bepalingen over Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur.

Een einddatum geven aan de vzw Voorrangsbeleid en de vzw Immigratie betekent niet dat de projecten worden stopgezet. Alleen is de voortzetting geen automatisme meer, maar is deze afhankelijk van het nieuw af te sluiten protocolakkoord en de resultaten van de rondetafelconferentie met betrekking tot het

Brussels Onderwijs. Voor de situatie na 1 september 2008 wordt een algemene regeling gecreëerd in artikel 24.

AFDELING II

Algemene bepalingen met betrekking
tot de ondersteuning van het Brussels onderwijs

Artikel 24

Vanaf 1 september 2008 is het de bedoeling om minstens de middelen die op dit ogenblik worden geïnvesteerd via allerlei projecten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te handhaven en eventueel te versterken op basis van een grondige analyse en op basis van de conclusies van de regering inzake de rondetafelconferentie met betrekking tot het Brussels onderwijs.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

AFDELING I

Wijzigings- en ophefbepalingen

Artikel 25

Dit artikel heft de bepalingen over sociale voordelen in de schoolpactwet op.

Artikel 26

Dit artikel heft de bepalingen in de wet betreffende de leerplicht over de medewerking van de gemeenten aan de leerplichtcontrole op.

Artikel 27

Deze artikelen heffen de bepalingen betreffende de medewerking van de gemeenten aan de leerplichtcontrole en de regeling van de sociale voordelen in het decreet basisonderwijs op.

Artikel 28

Dit artikel heft het decreet van 7 mei 2004 op.

AFDELING II

Overgangsbepaling

Artikel 29

De huidige regeling over de sociale voordelen blijft gelden tot het besluit in uitvoering van dit decreet inwerking treedt.

AFDELING III

Inwerkingtredingbepaling

Artikel 30

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van de artikelen 18, 19 en 21.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

VOORONTWERP VAN DECREET
van 30 maart 2007

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaamse Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° basisonderwijs: het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° centrumstad: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout;
- 3° deeltijds kunstonderwijs: het onderwijs, vermeld in titel V van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II;
- 4° hoger onderwijs: het onderwijs, georganiseerd door hogescholen en universiteiten;
- 5° lokaal overlegplatform: het lokaal overlegplatform vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 1, van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I;
- 6° lokale actoren: de onderwijsinstellingen en alle andere rechtspersonen, instellingen, diensten, organisaties en/of groeperingen die op lokaal vlak bijdragen tot de doelstellingen van het flankerend onderwijsbeleid;
- 7° lokaal bestuur: de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 8° schoolbestuur: de inrichtende macht zoals vermeld in artikel 24, §4, van de Grondwet. Dit is een rechtspersoon of natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor één of meer scholen;

9° secundair onderwijs: het voltijds secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;

10° volwassenenonderwijs: het onderwijs vermeld in het decreet van betreffende het volwassenenonderwijs.

Artikel 3

Dit decreet is van toepassing op het basisonderwijs, het secundair onderwijs, het hoger onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs, tenzij anders bepaald.

Artikel 4

Dit decreet regelt de rol van het lokaal bestuur betreffende het flankerend onderwijsbeleid.

Onder flankerend onderwijsbeleid wordt verstaan, het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, de lokale actoren te ondersteunen.

HOOFDSTUK II

Voordelen

AFDELING I

Sociale voordelen

Artikel 5

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

Artikel 6

De lokale besturen die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur, zijn verplicht dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen, gelegen op hun grondgebied als die erom verzoeken. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 7

Met sociale voordelen wordt bedoeld:

1° het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;

2° het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;

3° het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke en provinciale infrastructuur, met uitzondering van de roerende en onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor de organisatie van het gemeentelijk en provinciaal onderwijs;

4° de kosten van de toegang tot het zwembad voor de leerlingen lager onderwijs, indien het zwembad niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur vermeld in punt 3°.

De kosten verbonden aan het verstrekken van één schooljaar gratis zwemmen, waar elke leerling lager onderwijs recht op heeft, worden niet als sociaal voordeel beschouwd;

5° het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

Artikel 8

Lokale besturen die geen onderwijs inrichten, kunnen sociale voordelen toekennen aan alle scholen op hun grondgebied. In dat geval mogen zij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 9

De Vlaamse Regering legt de voorwaarden vast waaraan de scholen van de andere schoolbesturen moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op de sociale voordelen, vermeld in artikel 7, 1°, 2° en 5°.

AFDELING II

Andere voordelen

Artikel 10

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, op het hoger onderwijs, op het deeltijds kunstonderwijs en op het volwassenenonderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd of gesubsidieerd.

Artikel 11

De lokale besturen die aan de scholen van het eigen schoolbestuur andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen, vermeld in artikel 7 van dit decreet, kunnen die voordelen ook toekennen aan de scholen van de andere schoolbesturen op hun grondgebied die erom verzoeken. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

Artikel 12

De lokale besturen die geen onderwijs inrichten van het niveau, vermeld in artikel 10, kunnen andere voordelen toekennen aan de scholen op hun grondgebied. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

AFDELING III

Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 13

Het lokaal bestuur deelt elke beslissing over een sociaal voordeel of over een ander voordeel ten bate van een school van een ander schoolbestuur onmiddellijk mee aan de schoolbesturen die op hun grondgebied onderwijs organiseren.

Artikel 14

De lokale besturen bezorgen aan de Vlaamse Regering jaarlijks een overzicht van de beslissingen over de sociale en andere voordelen, evenals de staat van gedane uitgaven.

HOOFDSTUK III

Leerplicht en verhoging van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters

Artikel 15

Dit hoofdstuk is niet van toepassing op het hoger onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs.

Artikel 16

De Vlaamse gemeenten verlenen medewerking aan de controle op de leerplicht. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure.

De gemeenten verlenen hun medewerking aan het bevorderen van het regelmatig schoolbezoek en het aanpakken van spijbelgedrag van leerplichtige leerlingen in de scholen, gelegen op hun grondgebied. Zij kunnen hiertoe zelf acties ondernemen of de acties van de lokale actoren coördineren of ondersteunen. In voorkomend geval werkt de gemeente hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

Artikel 17

De lokale besturen werken mee aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs. In voorkomend geval werkt het lokaal bestuur hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

HOOFDSTUK IV

Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden

Artikel 18

Iedere centrumstad kan een lokaal onderwijsplan opmaken. Dat onderwijsplan bevat ten minste:

1° inhoudelijk:

- a) een visie over de beleidsontwikkeling betreffende flankerend onderwijsbeleid;
- b) de algemene strategische en operationele doelstellingen en uitgangspunten van het flankerend onderwijsbeleid;
- c) een beschrijving van de gewenste effecten en indicatoren van het flankerend onderwijsbeleid;
- d) acties en projecten die de centrumstad in samenwerking met lokale actoren opzet om vorm te geven aan het flankerend onderwijsbeleid;
- e) de medewerking aan het bevorderen van het geregeld schoolbezoek;
- f) de medewerking aan de leerplichtcontrole;
- g) de medewerking aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs;

2° procedureel:

- a) de wijze waarop de lokale actoren en het lokaal overlegplatform actief betrokken waren bij de totstandkoming van het onderwijsplan;
- b) het engagement van de lokale actoren;
- c) de manier waarop de centrumstad ten behoeve van de lokale actoren de samenwerking en het overleg faciliteert;
- d) de wijze waarop het lokale bestuur haar neutraliteit tegenover de lokale partners garandeert in het kader van het flankerend onderwijsbeleid;
- e) de wijze van samenwerking met het lokaal overlegplatform.

Artikel 19

Binnen de beschikbare begrotingskredieten trekt de Vlaamse Regering per jaar minstens 1,5 miljoen euro uit. Dit bedrag moet worden besteed aan projecten binnen de centrumsteden die het Vlaamse onderwijsbeleid versterken. Vanaf 2008 volgt dit bedrag de evolutie van het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, bekrachtigd bij wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

Artikel 20

Een centrumstad die beschikt over een onderwijsplan, als vermeld in artikel 18, kan een beroep doen op de middelen, vermeld in artikel 19, voor de subsidiëring van projecten op voorwaarde dat:

- 1° de projecten in overeenstemming zijn met de beleidsprioriteiten van de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs, en met het onderwijsplan;

- 2° de centrumstad gedeeltelijk mee belast is met de financiële ondersteuning van het project;
- 3° het advies van het lokaal overlegplatform bij het onderwijsplan wordt gevoegd als het project betrekking heeft op het basisonderwijs of het secundair onderwijs;
- 4° het een school- en of netoverschrijdend project betreft;
- 5° het project beantwoordt aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten;
- 6° het project een aantal kwaliteitscriteria voorschrijft in verband met de methode, het tijdspad en de evaluatie;
- 7° de projectaanvraag een heldere weergave geeft van de totale kostprijs en de financieringsbronnen.

De projectsubsidies worden telkens voor één schooljaar toegekend. Na een positieve evaluatie kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

Artikel 21

De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, richt een ‘overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid’ op, dat minstens tweemaal per jaar samenkomt met als doel het afstemmen en versterken van het Vlaamse en het flankerend onderwijsbeleid.

Het overlegplatform is ten minste samengesteld uit de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van elke centrumstad.

HOOFDSTUK V

Flankerend onderwijsbeleid: projecten in andere gemeenten

Artikel 22

Om tegemoet te komen aan specifieke lokale onderwijsproblematieken op het vlak van gelijke onderwijskansen en leerplicht kan de Vlaamse Regering de bepalingen van hoofdstuk IV geheel of gedeeltelijk uitbreiden naar projecten in andere gemeenten en in samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Ze kan binnen de beschikbare begrotingskredieten voorzien in subsidiëring van die projecten.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

In voorkomend geval rapporteert de Vlaamse Regering hierover jaarlijks aan het Vlaams Parlement.

HOOFDSTUK VI

Flankerend onderwijsbeleid in Brussel

AFDELING I

Vorrangsbeleid en bicultureel onderwijs

Artikel 23

De vzw Voorrangbeleid Brussel komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in artikel 24 voor zover ze voldoet aan volgende voorwaarden:

- 1° ze stelt zich tot doel een netoverschrijdende structuur uit te bouwen ter ondersteuning van de Nederlandstalige basisscholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die netoverschrijdende structuur is gericht op het creëren van een omgeving waarin de leerlingen:
 - a) positief kunnen functioneren op schoolniveau;
 - b) de nodige inzichten en vaardigheden verwerven om goed maatschappelijk te kunnen functioneren;
 - c) goed toegerust worden voor de ontwikkeling van hun professionele loopbaan;
- 2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Voorrangbeleid Brussel ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

Artikel 24

De Vlaamse Regering waarborgt vanaf 1 januari 2005 tot 31 augustus 2008 een subsidie-enveloppe voor de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

Artikel 25

Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder de vzw Voorrangbeleid Brussel de vzw verstaan die aangewezen is bij het door het Protocol van 6 oktober 2003 verlengde Protocol van 4 juni 1999 tussen de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken en de voorzitter van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, collegelid bevoegd voor het onderwijs, de voorschoolse aangelegenheden en de gezondheidszorg.

Artikel 26

De vzw Werkgroep Immigratie komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in artikel 27, voor zover ze voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° ze stelt zich tot doel het verschaffen aan Nederlandstalige scholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad van:
 - a) de structurele en inhoudelijke ondersteuning van het project “Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur” en andere initiatieven met betrekking tot meertalig onderwijs en talensensibilisering;
 - b) een vormingsaanbod voor leerkrachten, leerlingen en hun ouders;
- 2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na de afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Werkgroep Immigratie ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

Artikel 27

De Vlaamse Regering waarborgt vanaf 1 januari 2005 tot 31 augustus 2008 een subsidie-enveloppe voor de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen, binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

AFDELING II

Algemene bepalingen met betrekking tot de ondersteuning van het Brussels Onderwijs

Artikel 28

Vanaf 1 september 2008 kan de Vlaamse Regering een subsidie toekennen aan projecten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Ze sluit hiertoe een protocol af met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

AFDELING I

Wijzigings- en ophefbepalingen

Artikel 29

Artikel 33 van de wet 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1973 en bij de decreten van 5 juli 1989 en 28 april 1993, wordt opgeheven.

Artikel 30

In artikel 3 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §4 opgeheven.

Artikel 31

In artikel 22 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §4 opgeheven.

Artikel 32

In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 92, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2001;
- 2° artikel 92bis, ingevoegd bij het decreet van 20 oktober 2000;
- 3° artikel 93 tot en met 95.

Artikel 33

Het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad wordt opgeheven.

AFDELING II

Overgangsbepalingen

Artikel 34

In afwachting van het in werking treden van het besluit ter uitvoering van dit decreet, blijft het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen, bedoeld in artikel 33 van de wet van 29 mei 1959, tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, van toepassing.

Artikel 35

In afwijking van de bepalingen van hoofdstuk IV van dit decreet kunnen centrumsteden die nog niet beschikken over een onderwijsplan, als vermeld in artikel 18, toch projectsubsidies, als vermeld in artikel 20, verkrijgen. Die projecten eindigen uiterlijk op 31 augustus 2008.

Artikel 36

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering projectsubsidies verlenen aan de gemeenten met het oog op het organiseren van netoverschrijdend leerlingenvervoer voor leerlingen van het basisonderwijs, eventueel met inbegrip van het intern vervoer. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en sluit hiertoe met de gemeente in kwestie hiervoor een overeenkomst af.

AFDELING III

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 36

Dit decreet treedt in werking op 1 september 2007, met uitzondering van artikel 23 tot en met 27 en artikel 33.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Brussel, 16 mei 2007
AG-IT/07-095

Aan de heer VANDENBROUCKE Frank
VI. minister Werk, Onderwijs en Vorming
Koning Albert II-laan 15 - Consciencegebouw

1210 BRUSSEL

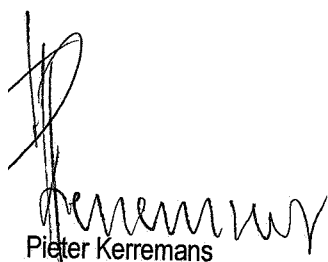
Betreft: Voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

Mijnheer de Minister,

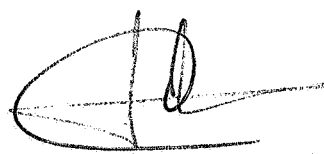
U heeft de SERV om advies gevraagd betreffende bovenvermelde aangelegenheid.

Onder voorbehoud van bekrachtiging door de raad op 13 juni 2007 vindt u het SERV-advies in bijlage.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

Brussel, 16 mei 2007
990003_Advies_Flankerend onderwijsbeleid

Advies

Flankerend onderwijsbeleid

Advies

1. Situering adviesvraag

Op 4 april 2007 vroeg minister Vandenbroucke het advies bij het voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau, volgens gewone procedure.

Het decreet wil het flankerend onderwijsbeleid versterken door de lokale overheden meer mogelijkheden, dan tot nu voorzien in de wetgeving, te geven om initiatieven te nemen op vlak van sociale voordelen. Er worden ook bijkomende middelen toegekend aan steden en gemeenten om, in het kader van een lokaal onderwijsplan, projecten op te zetten die de spijbelproblematiek aanpakken en de participatie van kleuters bevorderen.

2. Flankerend onderwijsbeleid

De raad ondersteunt de meeste van de gehanteerde principes. De sociale partners formuleren wel enkele bedenkingen bij het projectmatig werken, de rol van diverse actoren en de financiering van het flankerend onderwijsbeleid.

De raad is voorstander van het *subsidiariteitsprincipe*. Via een lokale aanpak kan er adequater ingespeeld worden op problemen. Het stimuleren van bottom-up initiatieven met de nodige ruimte voor experimenten sluit daar goed bij aan.

Op vlak van detecteerbare meerwaarde schieten de huidige flankerende onderwijsprojecten wat te kort, daar wordt met dit voorontwerp van decreet aan tegemoet gekomen o.a. via het werken met *gekleurde middelen*. Dit laat toe na te gaan of de projecten, én de middelen die er aan besteed worden, de resultaten opleveren die werden verwacht. Het maakt mogelijk om bij te sturen en goede praktijken uit te wisselen o.a. in het overlegplatform op Vlaams niveau.

Voor een grondige inhoudelijke evaluatie van de vooropgestelde doelen is het wachten op het uitvoeringsbesluit ter zake. Het is nu dus nog onduidelijk op basis van welke indicatoren de (nog lopende en nieuwe) projecten in de toekomst geëvalueerd zullen worden en welke politiek gevolgd zal worden indien er onvoldoende resultaten worden geboekt. De raad vraagt dat hier snel werk van wordt gemaakt.

Wat betreft het *projectmatig werken*, vraagt de raad nog uitdrukkelijker op te nemen dat niet enkel een schooloverstijgende aanpak een indicator vormt bij het afwegen van het project, maar ook de netoverschrijdende samenwerking. Het werken met projecten, die dan nog eens beperkt zijn tot een looptijd van één jaar, lijkt ook weinig garantie te bieden voor continuïteit en gedragenheid door een pedagogische visie. De opmaak van een lokaal onder-

wijsplan, waar de projecten in vervat zitten, komt hieraan tegemoet. Voorwaarde is dan wel dat dit een degelijk, onderbouwd plan is. De mogelijkheid om hiervan vrijgesteld te worden wanneer flankerend onderwijsbeleid is opgenomen in bvb. het lokaal sociaal beleidsplan is op zich te verdedigen maar ook de opmaak van dat plan staat nog niet overal op punt. In elk geval wordt het plan het best opgemaakt met een expliciete betrokkenheid van de CLB's, als onderwijsactor en als sector gezien hun sterke werking rond kansarmoede en gelijke onderwijskansen.

De raad heeft twijfels bij de rol voor de *Lokale Overleg Platformen* (LOP) in de opmaak van en advies bij het lokaal onderwijsplan op dit ogenblik. De signalen i.v.m. de werking van de LOP's zijn niet unaniem positief. Andere bezwaren zijn dat er is ook nog niet in elke gemeente een LOP actief is, ze enkel werken voor basis- en secundair onderwijs en dat ze met andere doelstellingen zijn opgericht. Het voorontwerp van decreet voorziet wel dat het platform kan uitgebreid worden met vertegenwoordigers van het hoger onderwijs. Er zijn ook bedenkingen bij de mogelijkheid tot verwarring in de *rol van de gemeente*: regisseur enerzijds, inrichtende macht anderzijds. De lokale besturen moeten waken over de gelijke behandeling en aantonen dat ze zich neutraal opstellen onder meer via "transparantie op alle vlakken". De raad vraagt dat dit afdoende bewaakt wordt en vraagt daartoe meer garanties bvb. via enkele richtinggevende criteria.

Het is niet duidelijk of het de bedoeling is ook extra middelen toe te kennen aan het volwassenenonderwijs (CVO). Indien dit de bedoeling is, moet ook aan Syntra extra middelen toegekend worden.

Tenslotte is het ook niet duidelijk waarom bij leerplichtcontrole en spijbelpreventie enkel de gemeenten betrokken zijn en bij de kleuterparticipatie alle lokale besturen. Deze onduidelijkheid bestaat bij meerdere passages in de teksten.

Voor de sociale partners is het ook niet volledig duidelijk of de Centra Deeltijdse Vorming en de Syntra - Leertijd binnen de regeling van het flankerend onderwijsbeleid vallen. De voordelen die van toepassing zijn op het deeltijds beroepssecundair onderwijs dienen ook voor de leertijd en de deeltijdse vorming te gelden.

De raad heeft ernstige bedenkingen bij het financieringsmechanisme achter het flankerend onderwijs beleid op zich en hoe de extra *financiële middelen* worden toegekend.

In principe zou het zo moeten zijn dat de basisfinanciering voor de scholen voldoende ruim is en de middelen van het flankerend onderwijsbeleid daadwerkelijk extra middelen. Aangezien de nieuwe financiering van het leerplichtonderwijs nog niet rond is, is het moeilijk ons op vandaag zinvol uit te spreken over de vastgelegde bedragen. De raad is, met andere woorden, niet zo gelukkig met de timing van dit decreet. Om een vollediger financieel beeld te krijgen was het meer opportuun de financiering van het leerplichtonderwijs en van het flankerend onderwijsbeleid samen voor te leggen.

De laatste bedenking heeft te maken met de toekenning van de middelen. De middelen van het Sociaal Impulsfonds (SIF) die o.a. het schoolopbouwwerk financierden, werden geïntegreerd in het Stedenfonds en het Gemeentefonds. Het Gemeentefonds inspireert zich op de criteria van het SIF (aantal inwoners, centrumfunctie van de stad, fiscale armoede, sociale maatstaven, open ruimte). Het voorliggend voorontwerp van decreet volgt het criterium van het Stedenfonds nl. het grootste, variabele, gedeelte van de middelen zal toegekend worden op basis van het bevolkingsaantal. Daardoor kan Sint-Niklaas op evenveel middelen aanspraak maken als Oostende en Hasselt terwijl de kansarmoedeproblematiek, op vlak van onderwijsindicatoren, in de laatste twee steden groter is. Dezelfde argumentatie gaat op voor andere steden. De sociale partners vragen dat bij de bepaling van het variabel gedeelte rekening wordt gehouden met bevolkingsaantal én met de situatie van kansarmoede (o.a. binnen onderwijs) in de desbetreffende centrumstad. De centrumstad met de meest ongelijke onderwijskansen, op basis van de Stadsmonitor, dient de meeste financiële ondersteuning te krijgen. Zodoende zal het verdelingsmechanisme het doel van dit voorontwerp van decreet sterker ondersteunen. De raad wenst ook nog te suggereren dat kleuterparticipatie als bijkomende indicator in de Stadsmonitor wordt opgenomen.

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

ADVIES**Algemene Raad**

31 mei 2007

AR/PCA/ADV/020

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

1 Situering

De minister van Onderwijs en Vorming vroeg aan de Vlaamse Onderwijsraad een advies over een voorontwerp van decreet over het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau.

Een werkgroep van de Algemene Raad heeft het advies voorbereid, mede op basis van de inbreng van de Raad Basisonderwijs, de Raad Secundair Onderwijs en de Raad Levenslang en Levensbreed Leren.

De Algemene Raad van de Vlaamse Onderwijsraad keurde op 31 mei 2007 dit advies unaniem goed mits één onthouding in aanwezigheid van 29 leden.

2 Doel van het decreet

De Vlaamse overheid wil met dit kaderdecreet aan lokale besturen de mogelijkheid bieden om projecten uit te voeren ten voordele van alle leerlingen in de scholen op hun grondgebied. Daarnaast voorziet het decreet in mogelijkheden tot cofinanciering voor projecten die lokale besturen uitvoeren ten voordele van leerlingen van de scholen op hun grondgebied, indien deze projecten aan bepaalde voorwaarden voldoen. Dit flankerend onderwijsbeleid past in de hele evolutie van het stedenbeleid die ook plaats heeft op andere beleidsdomeinen.

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het wenselijk dat in het stedenbeleid ook plaats is voor een flankerend onderwijsbeleid dat complementair is aan het gelijke onderwijskansenbeleid van de Vlaamse overheid.

Hij ondersteunt dat alle lokale besturen juridisch en de gemeenten financieel meer mogelijkheden krijgen om acties te ontplooiën ten voordele van lerenden op hun grondgebied. Op die manier wordt een flankerend onderwijsbeleid voor de lokale besturen en vooral voor de gemeenten een meer haalbare kaart.

Een flankerend onderwijsbeleid is voor de Vlaamse Onderwijsraad alleen aanvaardbaar als het voldoet aan een aantal voorwaarden. Alle partners moeten betrokken worden bij de uittekening en de uitvoering van het flankerend onderwijsbeleid. Alle lerenden die in eenzelfde context onderwijs volgen aan instellingen op het grondgebied van het lokaal bestuur moeten ook gelijke toegang hebben tot de voordelen. Leerlingen in de leertijd moeten dezelfde voordelen kunnen krijgen als leerlingen in het DBSO en cursisten bij Syntra dezelfde voordelen als cursisten in het volwassenonderwijs. De centra die vorming organiseren in het kader van de leertijd en Syntra moeten duidelijk onder het toepassingsgebied vallen van het hoofdstuk over andere voordelen in het decreet. Maatschappelijk is het wenselijk dat het flankerend onderwijsbeleid bijdraagt tot de realisatie van meer gelijke onderwijskansen.

3 Algemene opmerking

3.1 Relatie met de afspraken uit het kerntakendebat

De Vlaamse Onderwijsraad wil bij de beoordeling van dit voorontwerp van decreet rekening houden met de afspraken uit het kerntakendebat onderwijs.

Tijdens het kerntakendebat werd onder meer afgesproken dat ⁽¹⁾

- het openbaar onderwijs met open karakter op termijn van de Vlaamse overheid gelijke middelen zal krijgen voor gelijke opdrachten, ongeacht de aanbieder;
- bij gelijke financiering vanuit de Vlaamse Gemeenschap de gemeente, provincie of de Vlaamse Gemeenschapscommissie geen bijkomende middelen uit de eigen begroting kan toevoegen voor onderwijs (werking en personeel) die deze gelijkheid op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap ongedaan maakt;
- alle overheden een geëigende vorm uitwerken om hun scholen te verzelfstandigen.
- het stelsel van sociale voordelen zal worden omgevormd en de Vlaamse overheid na overleg zal vastleggen welke de sociale voordelen zijn;
- alle gemeenten en provincies, of ze nu zelf onderwijs inrichten of niet, eenzelfde flankerend onderwijsbeleid voeren voor alle scholen op hun grondgebied;

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het moeilijk om dit voorontwerp van decreet te beoordelen, omdat het slechts gedeeltelijk uitvoering geeft aan de afspraken uit het kerntakendebat.

3.2 De regierol van het lokaal bestuur

Het voorontwerp van decreet bevat een risico tot rolvervaging bij het lokaal bestuur, dat én regisseur van flankerend onderwijsbeleid én inrichter van onderwijs kan zijn. De Vlaamse Onderwijsraad vindt een flankerend onderwijsbeleid vanuit de lokale besturen alleen aanvaardbaar als er een duidelijke afbakening is tussen de rol van het lokaal bestuur als inrichter van onderwijs enerzijds en de rol van het lokaal bestuur als regisseur van het flankerend onderwijsbeleid anderzijds. De lokale overheid kan alleen de rol van regisseur van flankerend onderwijsbeleid op zich nemen als:

- 1 In de begroting er een duidelijke scheiding is tussen de middelen voor het eigen onderwijs en de middelen voor het flankerend onderwijsbeleid.
- 2 De uitvoering van het flankerend onderwijsbeleid gebeurt door een onafhankelijke ambtenaar die niet betrokken is bij de inrichting van het eigen onderwijs
- 3 De aansturing van het flankerend onderwijsbeleid gebeurt door een netoverschrijdende en niveauoverstijgende overlegstructuur waarin alle betrokkenen vertegenwoordigd zijn. In deze overlegstructuur moeten naast het basisonderwijs en het secundair onderwijs ook het DKO, het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs, de centra die vorming organiseren in het kader van de leertijd en Syntra vertegenwoordigd zijn.
- 4 Het flankerend onderwijsbeleid wordt gevoerd op basis van een onderwijsbeleidsplan.

Het risico op rolvervaging verkleint naarmate het lokaal bestuur als inrichter van onderwijs een meer terugtrekkende houding aanneemt. De Vlaamse Onderwijsraad verwijst in dit verband opnieuw naar de uitvoering van de afspraken uit het kerntakendebat.

¹ Kerntakendebat onderwijs, <http://www.binnenland.vlaanderen.be/kertakendebat/onderwijs.pdf>

3.3 De relatie met de lokale overlegplatformen

Dit decreet geeft opnieuw bijkomende opdrachten aan de lokale overlegplatformen. Zij moeten een advies geven over het onderwijsbeleidsplan. Het LOP is niet opgericht om advies te geven over het flankerend onderwijsbeleid van de gemeente. De samenstelling van het LOP is daarvoor niet geschikt. Zo hebben het DKO, het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs, de centra die vorming organiseren in het kader van de leertijd en Syntra geen vertegenwoordiging in het LOP. De grenzen van de LOP's vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen.

De Vlaamse Onderwijsraad vindt dat de lokale actoren zelf moeten kunnen bepalen op welke manier ze willen en kunnen samenwerken. Hij vraagt om de verplichting tot samenwerking met het lokaal overlegplatform en het verplicht advies van het lokaal overlegplatform uit het decreet te schrappen. De Vlaamse Onderwijsraad vindt een optimale samenwerking met het lokaal overlegplatform wel wenselijk, maar de gemeentebesturen en de lokale partners moeten alle ruimte krijgen om afspraken te maken over de modaliteiten van die samenwerking in functie van de lokale dynamiek.

3.4 Samenhang met andere dossiers

Voor het leerplichtonderwijs hangt het flankerend onderwijsbeleid samen met de kosteloosheid van het basisonderwijs, de studiefinanciering en de nieuwe financieringsregeling die zal uitgewerkt worden voor het leerplichtonderwijs en die de gelijke financiering moet garanderen. Zolang er geen duidelijkheid is over de nieuwe financieringsregeling voor de scholen die leerplichtonderwijs aanbieden, is het erg moeilijk om over het geheel van deze samenhangende dossiers te oordelen. De Vlaamse Onderwijsraad pleit voor een voldoende basisfinanciering van het onderwijs vanuit de Vlaamse overheid om kwalitatief hoogstaand onderwijs te garanderen. Het kan niet de bedoeling zijn om vanuit het flankerend onderwijsbeleid tussen te komen in de onderwijsgebonden kosten. De Vlaamse Onderwijsraad verwijst in dit verband naar zijn adviezen over studiefinanciering ⁽²⁾ en over kosteloos basisonderwijs ⁽³⁾.

De uitvoering van dit decreet heeft ook een band met de uitvoering van het decreet volwassenenonderwijs en de uitvoering van de discussienota Leren en werken. De Vlaamse Onderwijsraad verwijst hier naar zijn adviezen over het voorontwerp van decreet over het volwassenenonderwijs ⁽⁴⁾ en over de discussienota Leren en werken ⁽⁵⁾. De voornemens om voor het volwassenenonderwijs consortia op te richten en voor de centra leren en werken regionale platformen op te richten, samen met de verplichting in dit voorontwerp van decreet om de lokale actoren actief te betrekken bij het flankerend onderwijsbeleid, zullen voor de lokale onderwijsverstrekkers het aantal vergadermomenten en de werklast die hiermee

² Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de studiefinanciering in de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad, Brussel, 11 januari 2007, AR/WOY/ADV/007

³ Advies over kosteloos basisonderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs, Brussel, 28 februari 2007, RBO/HDA/ADV/002

⁴ Advies over het voorontwerp van decreet betreffende het volwassenenonderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Levenslang en Levensbreed Leren, Brussel, 19 december 2006, RLLL/MDR/ADV/006

⁵ Advies over de discussienota Leren en werken, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs, Brussel, 21 november 2006, RSO/GCO/ADV/002

gepaard gaat, aanzienlijk doen stijgen. De Vlaamse Onderwijsraad waarschuwt hier ook voor overlappingsen en tegenstrijdige beslissingen van de onderscheiden overlegfora, indien zij zich niet strikt beperken tot de hen toegewezen bevoegdheden. Om een sterk en efficiënt lokaal beleid te voeren dient een afsprakenkader opgenomen waarin samenwerking en afstemming geconcretiseerd worden.

4 Sociale voordelen en andere voordelen

Nu beperkt de regeling van de sociale voordelen de lokale besturen in hun mogelijkheden om voordelen toe te kennen aan leerlingen van scholen van andere inrichtende machten op hun grondgebied. Als gevolg van deze regeling gaan de lokale besturen heel vaak juridisch in de fout als ze een flankerend onderwijsbeleid voeren.

Om dit probleem op te lossen neemt dit voorontwerp van decreet gewoon over wat de lokale besturen nu mogen doen en voegt het daaraan enkele nieuwe mogelijkheden toe. De lokale besturen mogen voortaan ook andere voordelen geven aan leerlingen van scholen van andere inrichtende machten op hun grondgebied en lokale besturen die zelf geen onderwijs inrichten, mogen voordelen toekennen aan leerlingen van de scholen op hun grondgebied. Op die manier wordt in dit voorontwerp toch fundamenteel gesleuteld aan het systeem van sociale voordelen, zonder overleg met de betrokken partners.

4.1 Andere voordelen

Nieuw is dat lokale besturen de mogelijkheid krijgen om bijkomende voordelen toe te kennen aan leerlingen van scholen op hun grondgebied en dat lokale besturen die zelf geen onderwijs inrichten, voordelen kunnen toekennen aan scholen op hun grondgebied. De Vlaamse Onderwijsraad vindt deze verruiming wenselijk om de lokale besturen in staat te stellen een flankerend onderwijsbeleid te voeren.

De tekst van het voorontwerp bepaalt nu ⁽⁶⁾ dat lokale besturen die aan hun eigen scholen andere voordelen toekennen, die voordelen ook kunnen toekennen aan de scholen van andere schoolbesturen die erom verzoeken. Volgens de Vlaamse Onderwijsraad moeten lokale besturen die aan leerlingen van hun eigen scholen andere voordelen toekennen, die voordelen in de context van het flankerend beleid toekennen aan de leerlingen van de scholen op hun grondgebied van andere schoolbesturen als die erom verzoeken. Het voorontwerp bepaalt nu dat lokale besturen, of ze nu eigen onderwijs inrichten of niet, criteria kunnen vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op andere voordelen.⁽⁷⁾ De Vlaamse Onderwijsraad vindt dat lokale besturen criteria moeten vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op andere voordelen.

4.2 Sociale voordelen

De overname van de bestaande regeling van de sociale voordelen en de toevoeging van de mogelijkheid om andere voordelen toe te kennen, lost volgens de Vlaamse Onderwijsraad de bestaande problemen met de sociale voordelen helemaal niet op.

⁶ artikel 11

⁷ artikel 11 en 12

Zo blijft in het decreet staan dat de Vlaamse regering de voorwaarden vastlegt waaraan de scholen van de andere schoolbesturen moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op sociale voordelen. Deze formulering staat ook in het decreet basisonderwijs van 1997, maar werd sindsdien nog niet uitgevoerd. Bij gelegenheid van zijn advies over het decreet basisonderwijs schreef de Raad van State reeds dat bijkomende voorwaarden in het decreet moeten opgenomen worden. De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de overheid om in dit decreet de bijkomende voorwaarden op te nemen zodat er geen uitvoeringsbesluit meer nodig is.

Bovendien blijft er een probleem met de afdwingbaarheid van de sociale voordelen. Een schoolbestuur dat vragen of klachten heeft op dit punt kan alleen naar de rechtbank stappen. De Vlaamse Onderwijsraad vraagt om in dit voorontwerp van decreet in te schrijven dat de Commissie zorgvuldig bestuur hier een bijkomende opdracht krijgt als toezichthoudende instantie zodat zij vragen en klachten in verband met sociale voordelen kan behandelen. En dat de Commissie zorgvuldig bestuur voor deze opdracht uitgebreid wordt met vertegenwoordigers van het Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, van de koepels van de inrichtende machten van onderwijs en van de representatieve verenigingen van lokale besturen.

Het voorontwerp omvat wel een meldingsplicht aan alle inrichters van onderwijs op het grondgebied en aan de Vlaamse overheid, maar ook hierop is geen sanctie voorzien. Daardoor is die meldingsplicht niet afdwingbaar. De Vlor vraagt aan de overheid om te onderzoeken hoe die meldingsplicht afdwingbaar gemaakt kan worden.

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de overheid om toe te zien op de naleving van de meldingsplicht van de lokale besturen. Hij vraagt aan de overheid om een register aan te leggen van voordelen en de onderwijsverstrekkers inzagerecht te geven in dat register.

4.3 Globale herziening van het systeem van voordelen

Wat in het voorontwerp van decreet staat over de sociale voordelen en andere voordelen kan volgens de Vlaamse Onderwijsraad alleen een voorlopige regeling zijn in afwachting van de nieuwe financieringsregeling voor het leerplichtonderwijs. Zodra het nieuwe financieringssysteem voor het leerplichtonderwijs bekend is, wenst de Vlaamse Onderwijsraad een globale herziening in overleg met alle betrokkenen.

Sociale voordelen ontstaan als een lokaal bestuur extra middelen uit zijn begroting geeft aan leerlingen van zijn eigen scholen. De gemeenten hebben zich in het kerntakendebat geëngageerd om op het ogenblik dat er gelijke en 100% bekostiging komt van het eigen onderwijs, geen eigen middelen meer uit te trekken voor onderwijsgebonden kosten voor leerlingen die schoollopen in scholen die ze zelf inrichten.

De regeling van de sociale voordelen is ontstaan vanuit de concurrentie tussen de aanbieders van onderwijs in een gemeente. De nieuwe regeling voor de tussenkomsten van de lokale besturen in facultatieve kosten ⁽⁸⁾ die niet onmiddellijk gerelateerd zijn met het onderwijs zelf en die bedoeld zijn voor leerlingen van de scholen op hun grondgebied, moet een sociaal beleidsinstrument worden in het flankerend onderwijsbeleid.

⁸ Voor meer duidelijkheid over het onderscheid tussen onderwijskosten en facultatieve kosten, zie Advies over kosteloos basisonderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs, Brussel, 28 februari 2007, RBO/HDA/ADV/002, Bijlage 1 blz. 7 - 11

5 Verduidelijkingen bij de rol van de lokale besturen bij de leerplichtcontrole

Het voorontwerp formuleert het toepassingsgebied van deze bepalingen door op te sommen waarop deze bepalingen niet van toepassing zijn. Het zou beter zijn hier gewoon te schrijven waarop de bepalingen van toepassing zijn: op het basisonderwijs en op het secundair onderwijs.

Het decreet formuleert onvoldoende duidelijk welke rol de gemeente concreet heeft bij de leerplichtcontrole. Wat wordt van gemeenten verwacht bij de aanpak van spijbelgedrag van leerplichtige leerlingen ⁽⁹⁾? Wat impliceert medewerking aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs ⁽¹⁰⁾? Waartoe is de gemeente verplicht?

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de controle op de leerplicht en de detectie van kleuters die niet deelnemen aan het kleuteronderwijs alleen haalbaar in samenspraak met de Franstalige Gemeenschap. De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de minister van Onderwijs en Vorming om met de Franstalige Gemeenschap een convenant af te sluiten over de uitwisseling van gegevens over het schoolbezoek van kleuters en leerplichtige leerlingen.

5.1 Bevorderen van regelmatig schoolbezoek

De Vlaamse Onderwijsraad denkt dat de medewerking van de gemeente bij acties om het regelmatig schoolbezoek te bevorderen en spijbelgedrag te voorkomen of tegen te gaan, wenselijk is en een meerwaarde biedt. Hij verwijst in dit verband naar zijn advies over spijbelen en absoluut schoolverzuim in het secundair onderwijs.⁽¹¹⁾

5.2 Kleuterparticipatie

De lokale besturen beschikken over instrumenten die kunnen bijdragen tot een veralgemening van de deelname van kleuters aan het onderwijs. Zo weten gemeenten wie in hun gemeente woont. Zij kunnen hun lijsten vergelijken met de inschrijvingslijsten van de scholen. Op die manier kunnen de kleuterscholen en de gemeenten samen achterhalen wie behoort tot die 1% kleuters die nu niet participeren aan het kleuteronderwijs.

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het wenselijk dat de gemeente die instrumenten ook inzet. Hoe de gemeente dat doet, is een lokale beslissing en behoort tot de eigen creativiteit van het betrokken gemeentebestuur en de scholen op haar grondgebied. Zij moeten samen zoeken naar acties die in hun lokale context haalbaar zijn en aanvaardbaar voor alle betrokken partners.

⁹ artikel 16

¹⁰ artikel 17

¹¹ Advies over spijbelen en absoluut schoolverzuim in het secundair onderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs, Brussel 26 april 2005, RSO/RLE/ADV/011, 10 blz.

6 Het flankerend onderwijsbeleid

6.1 Een geïntegreerd beleid

De Vlaamse Onderwijsraad pleit voor een geïntegreerd beleid, waarbij overlappingsen vermeden worden. ⁽¹²⁾ Daarbij kunnen de lokale besturen geen rol spelen bij de basisfinanciering van de onderwijsinstellingen. Die basisfinanciering is een opdracht van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid moet aan de onderwijsinstellingen voldoende middelen ter beschikking stellen om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren. Het flankerend onderwijsbeleid is geen parallelle financiering, maar kan alleen betrekking hebben op de facultatieve onderwijskosten, niet op de onderwijsgebonden kosten ⁽¹³⁾. De gemeenten mogen niet hetzelfde doen als de Vlaamse Gemeenschap.

6.2 De middelen

Het voorontwerp van decreet bepaalt niet hoe de middelen zullen verdeeld worden over de 13 centrumsteden. Uit de memorie van toelichting ⁽¹⁴⁾ blijkt dat de overheid hier denkt aan een verdeling op basis van een vast gedeelte van 20 000 euro en een variabel gedeelte op basis van het bevolkingsaantal van de gemeente. De Vlaamse Onderwijsraad vindt dat voor de verdeling van het variabel gedeelte ook andere parameters moeten meegenomen worden zoals een aantal criteria die verband houden met kansarmoede uit de indicatoren voor lokaal sociaal beleid ⁽¹⁵⁾ en het aantal leerlingen dat in een bepaalde gemeente naar school gaat.

De Vlaamse Onderwijsraad betreurt dat alleen de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie van de Vlaamse Gemeenschap middelen kunnen krijgen voor hun flankerend onderwijsbeleid. De provincies kunnen eveneens een flankerend onderwijsbeleid voeren. Het voorontwerp biedt hen daartoe de mogelijkheid, maar het voorziet niet dat de provincies voor hun flankerend onderwijsbeleid een beroep kunnen doen op middelen van de Vlaamse Gemeenschap.

6.3 Aanwending van de middelen

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het wenselijk dat een zo groot mogelijk deel van de middelen voor flankerend onderwijsbeleid in scholen kan aangewend worden voor de ondersteuning van kwetsbare leerlingen. Zo heeft een school er geen baat bij dat het lokaal bestuur een spijbelactieplan uitwerkt, indien ze niet over de middelen beschikt om aan opvolging te doen.

De Vlaamse Onderwijsraad vindt het wenselijk dat de aanwending van de middelen voor flankerend onderwijsbeleid, zoals het voorontwerp van decreet voorschrijft, past in het

¹² Zie ook 3.3 en 3.4

¹³ Zie ook Advies over kosteloos basisonderwijs, Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs, Brussel, 28 februari 2007, RBO/HDA/ADV/002, Bijlage 1 blz. 7 - 11

¹⁴ Memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet betreffende het flankerende onderwijsbeleid op lokaal niveau, bij artikel 20

¹⁵ Zie <http://lokalestatistieken.vlaanderen.be>

onderwijsplan van de betrokken gemeente. Hij heeft in dit verband kennis genomen van de 10 beleidssporen voor het flankerend onderwijsbeleid zoals OVSG en VVSG die definiëren in hun gemeenschappelijk standpunt over het flankerend onderwijsbeleid:¹⁶

- 1 Leerlingen en ouders ondersteunen: kleuterparticipatie, voorschoolse taalstimulering ...
- 2 Risicjongeren begeleiden, vooral spijbelaars en tijdelijk niet-schoolbare jongeren.
- 3 Schoolteams en schoolbeleid ondersteunen: spijbelpreventie, inschrijvingsbeleid...
- 4 Een leerkrachtige, stimulerende schoolomgeving creëren: brede schoolprojecten
- 5 Vlot bereikbare en veilige schoolomgeving creëren.
- 6 Beleid voeren met sociale voordelen: voor- en naschoolse opvang, leerlingenvervoer...
- 7 Een sociaal onderwijsbeleid opzetten met oog voor armoede en sociale uitsluiting.
- 8 Wegwijs maken in leer- en studietrajecten.
- 9 Levenslang en levensbreed leren stimuleren.
- 10 Werken aan een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

6.4 Betrokkenheid van de onderwijsactoren op het lokale niveau

De Vlaamse Onderwijsraad wenst dat alle onderwijsactoren van in het begin bij de conceptuele fase van het onderwijsbeleidsplan betrokken worden. Naast het basisonderwijs en het secundair onderwijs moeten ook het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs, het hoger onderwijs, de centra die vorming organiseren in het kader van de leertijd en Syntra vertegenwoordigd zijn. Het moet duidelijk zijn dat de CLB's die de scholen in een gemeente bedienen, behoren tot de lokale onderwijsactoren en uitdrukkelijk betrokken partij dienen te zijn. Vanuit die optiek vraagt de Vlaamse Onderwijsraad om de CLB's uitdrukkelijk op te nemen in de opsomming van de lokale actoren in artikel 2, 6°. Alle andere lokale actoren die kunnen betrokken zijn bij de uitvoering van het flankerend onderwijsbeleid, moeten, afhankelijk van het initiatief, zo vlug mogelijk betrokken worden bij het overleg over het flankerend onderwijsbeleid.

Ondanks de bepalingen over de betrokkenheid van de onderwijsactoren, maakt de Vlaamse Onderwijsraad zich zorgen over de betrokkenheid van de onderwijsactoren op het lokaal niveau. De Vlaamse Onderwijsraad denkt dat voorstellen die mee uitgedacht zijn door de onderwijsactoren veel haalbaarder zijn dan voorstellen van een lokaal bestuur waarop de onderwijsactoren pas kunnen reageren nadat zij volledig uitgewerkt zijn.

De betrokkenheid van de lokale onderwijsactoren bij het flankerend onderwijsbeleid is zeker wenselijk, maar alleen aanvaardbaar als die betrokkenheid niet vrijblijvend is. Betrokkenheid bij het flankerend onderwijsbeleid vooronderstelt ook dat de onderwijsactoren zich engageren om voor wat hen betreft het onderwijsbeleidsplan loyaal uit te voeren. Een loyale uitvoering betekent onder meer dat zij de middelen die zij ontvangen vanuit het onderwijsbeleidsplan besteden aan de afgesproken doelstellingen en dat zij bereid zijn om zich hiervoor te verantwoorden ten aanzien van het gemeentebestuur.

¹⁶

Nieuw: flankerend onderwijsbeleid, Lokaal, tijdschrift van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, Brussel, 16 maart 2007, blz. 28 - 30

6.5 De gemeenten en andere regionale omschrijvingen

Het flankerend onderwijsbeleid richt zich tot leerlingen die schoollopen op het grondgebied van een gemeente. Scholen die behoren tot dezelfde scholengemeenschap, maar net buiten dat territorium gelegen zijn, kunnen geen gebruik maken van die ondersteunende maatregelen.

De Vlaamse Onderwijsraad stelt vast dat voor verschillende regelingen, die allemaal te maken hebben met dezelfde scholen, steeds andere regionale omschrijvingen gebruikt worden: de onderwijsregio's in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs, de scholengemeenschappen in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs, de scholengroepen voor het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschapsonderwijs, de werkingsgebieden van de CLB's, de regio's waarvoor een LOP bevoegd is, enz.

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de overheid de regelingen voor scholen op dat punt beter op elkaar af te stemmen.

6.6 Overlegplatform flankerend onderwijsbeleid

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de overheid om in het decreet te voorzien dat de onderwijspartners op het centrale niveau deel uitmaken van het 'overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid', waar nu alleen de vertegenwoordigers van de dertien centrumsteden en de minister elkaar ontmoeten.

7 Mogelijke uitbreiding van de extra ondersteuning aan niet-centrumsteden

De Vlaamse Regering kan de bepalingen geheel of gedeeltelijk uitbreiden naar projecten van andere gemeenten en van samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. De Vlaamse Onderwijsraad vindt deze maatregel wenselijk, maar betreurt dat de minister reeds volop bezig is met de uitvoering van deze maatregel, nog vóór hij gestemd is in het parlement en het noodzakelijke uitvoeringsbesluit goedgekeurd is door de Vlaamse Regering.

8 Flankerend onderwijsbeleid in Brussel

De Vlaamse Onderwijsraad weet dat het probleem van de sociale voordelen in de Brusselse gemeenten bijzonder complex is. De gemeenten worden hier geconfronteerd met twee verschillende regelgevingen: die van de Franstalige Gemeenschap en die van de Nederlandstalige Gemeenschap.

De Vlaamse Onderwijsraad stelt vast dat in dit decreet de bakens worden uitgezet om een nieuwe ondersteuningsstructuur voor Brussel uit te tekenen. Deze ondersteuningsstructuur zal inhoudelijk meer vorm krijgen tijdens de rondetafelconferentie over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

De Vlor merkt op dat de vzw Voorrrangsbeleid Brussel en de vzw Werkgroep Immigratie niet uitgenodigd zijn voor de rondetafelconferentie over het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De Vlaamse Onderwijsraad vraagt aan de Minister om hen hiervoor alsnog uit te nodigen.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 6 juli 2007

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaamse Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° basisonderwijs: het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° centrumstad: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout;
- 3° deeltijds kunstonderwijs: het onderwijs, vermeld in titel V van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II;
- 4° hoger onderwijs: het onderwijs, georganiseerd door hogescholen en universiteiten;
- 5° lokaal overlegplatform: het lokaal overlegplatform vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 1, van het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I;
- 6° lokale actoren: de onderwijsinstellingen en alle andere rechtspersonen, instellingen, diensten, organisaties en/of groeperingen die op lokaal vlak bijdragen tot de doelstellingen van het flankerend onderwijsbeleid;
- 7° lokaal bestuur: de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 8° schoolbestuur: de inrichtende macht zoals vermeld in artikel 24, §4, van de Grondwet. Dit is een rechtspersoon of natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor één of meer scholen;

9° secundair onderwijs: het voltijds secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;

10° volwassenenonderwijs: het onderwijs vermeld in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Artikel 3

Dit decreet regelt de rol van het lokaal bestuur betreffende het flankerend onderwijsbeleid.

Onder flankerend onderwijsbeleid wordt verstaan, het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, een onderwijsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met de lokale actoren

HOOFDSTUK II

Voordelen

AFDELING I

Sociale voordelen

Artikel 4

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

Artikel 5

De gemeenten die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur, zijn verplicht dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen, gelegen op hun grondgebied als die erom verzoeken. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 6

Met sociale voordelen wordt bedoeld:

- 1° het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;
- 2° het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;
- 3° het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke infrastructuur, met uitzondering van de roerende en onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor de organisatie van het gemeentelijk onderwijs;
- 4° de kosten van de toegang tot het zwembad voor de leerlingen lager onderwijs, indien het zwembad niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur vermeld in punt 3°.

De kosten verbonden aan het verstrekken van één schooljaar gratis zwemmen, waar elke leerling lager onderwijs recht op heeft, worden niet als sociaal voordeel beschouwd;

5° het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

Artikel 7

Gemeenten die geen onderwijs inrichten, kunnen sociale voordelen toekennen aan alle scholen op hun grondgebied. In dat geval mogen zij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 8

De Vlaamse Regering legt de voorwaarden vast waaraan de scholen van de andere schoolbesturen moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op de sociale voordelen, vermeld in artikel 6, 1°, 2° en 5°.

AFDELING II

Andere voordelen

Artikel 9

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, op het hoger onderwijs, op het deeltijds kunstonderwijs en op het volwassenenonderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd of gesubsidieerd, op de Syntra, en op de Centra Deeltijdse Vorming die door de Vlaamse Gemeenschap worden gefinancierd of gesubsidieerd..

Artikel 10

De lokale besturen die aan de scholen van het eigen schoolbestuur andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen, vermeld in artikel 6 van dit decreet, kunnen die voordelen, in de context van het lokaal flankerend onderwijsbeleid ook toekennen aan de scholen van de andere schoolbesturen op hun grondgebied die erom verzoeken. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

Artikel 11

De lokale besturen die geen onderwijs inrichten van het niveau, vermeld in artikel 9, kunnen in de context van het lokaal flankerend onderwijsbeleid andere voordelen toekennen aan de scholen op hun grondgebied. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

AFDELING III

Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 12

Het lokaal bestuur deelt elke beslissing over een sociaal voordeel of over een ander voordeel ten bate van een school van een ander schoolbestuur onmiddellijk mee aan de schoolbesturen die op hun grondgebied onderwijs organiseren.

Artikel 13

De lokale besturen bezorgen aan de Vlaamse Regering jaarlijks een overzicht van de beslissingen over de sociale en andere voordelen, evenals de staat van gedane uitgaven.

HOOFDSTUK III

Leerplicht en verhoging van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters

Artikel 14

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs.

Artikel 15

De lokale besturen verlenen medewerking aan de controle op de leerplicht. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure.

De lokale besturen verlenen hun medewerking aan het bevorderen van het regelmatig schoolbezoek en het aanpakken van spijbelgedrag van leerplichtige leerlingen in de scholen, gelegen op hun grondgebied. Zij kunnen hiertoe zelf acties ondernemen of de acties van de lokale actoren coördineren of ondersteunen. In voorkomend geval werkt het lokaal bestuur hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

Artikel 16

De lokale besturen werken mee aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs. In voorkomend geval werkt het lokaal bestuur hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

HOOFDSTUK IV

Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden

Artikel 17

Iedere centrumstad kan een lokaal onderwijsplan opmaken. Dat onderwijsplan bevat ten minste:

1° inhoudelijk:

- a) een visie over de beleidsontwikkeling betreffende flankerend onderwijsbeleid;
- b) de algemene strategische en operationele doelstellingen en uitgangspunten van het flankerend onderwijsbeleid;
- c) een beschrijving van de gewenste effecten en indicatoren van het flankerend onderwijsbeleid;
- d) acties en projecten die de centrumstad in samenwerking met lokale actoren opzet om vorm te geven aan het flankerend onderwijsbeleid
- e) de medewerking aan het bevorderen van het geregeld schoolbezoek;
- f) de medewerking aan de leerplichtcontrole;
- g) de medewerking aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs;

2° procedureel:

- a) de wijze waarop de lokale actoren en het lokaal overlegplatform actief betrokken waren bij de totstandkoming van het onderwijsplan;
- b) het engagement van de lokale actoren;
- c) de manier waarop de centrumstad ten behoeve van de lokale actoren de samenwerking en het overleg faciliteert;
- d) de wijze waarop het lokale bestuur haar neutraliteit tegenover de lokale partners garandeert in het kader van het flankerend onderwijsbeleid;
- e) de wijze van samenwerking met het lokaal overlegplatform.

Artikel 18

Binnen de beschikbare begrotingskredieten trekt de Vlaamse Regering per jaar minstens 1,5 miljoen euro uit. Dit bedrag moet worden besteed aan projecten binnen de centrumsteden die het Vlaams onderwijsbeleid versterken. Dit bedrag volgt de evolutie van het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

Artikel 19

Een centrumstad die beschikt over een onderwijsplan, als vermeld in artikel 17, kan een beroep doen op de middelen, vermeld in artikel 18, voor de subsidiëring van projecten op voorwaarde dat:

- 1° de projecten in overeenstemming zijn met de beleidsprioriteiten van de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs, en met het onderwijsplan;
- 2° de centrumstad gedeeltelijk mee belast is met de financiële ondersteuning van het project;
- 3° als het project betrekking heeft op het basisonderwijs of het secundair onderwijs, het advies van het lokaal overlegplatform bij het project wordt gevraagd en bij het onderwijsplan wordt gevoegd

- 4° het een school- en of netoverschrijdend project betreft;
- 5° het project beantwoordt aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten;
- 6° het project een aantal kwaliteitscriteria voorschrijft in verband met de methode, het tijdspad en de evaluatie;
- 7° de projectaanvraag een heldere weergave geeft van de totale kostprijs en de financieringsbronnen.

De projectsubsidies worden telkens voor één schooljaar toegekend. Na een positieve evaluatie kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

Artikel 20

De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, richt een ‘overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid’ op, dat minstens tweemaal per jaar samenkomt met als doel het afstemmen en versterken van het Vlaamse en het flankerend onderwijsbeleid.

Het overlegplatform is ten minste samengesteld uit de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van elke centrumstad.

HOOFDSTUK V

Flankerend onderwijsbeleid: projecten in andere gemeenten

Artikel 21

Om tegemoet te komen aan specifieke lokale onderwijsproblematieken op het vlak van gelijke onderwijskansen en leerplicht kan de Vlaamse Regering de bepalingen van hoofdstuk IV geheel of gedeeltelijk uitbreiden naar projecten in andere gemeenten en in samenwerkingsverbanden tussen gemeenten. Ze kan binnen de beschikbare begrotingskredieten voorzien in subsidiëring van die projecten.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

In voorkomend geval rapporteert de Vlaamse Regering hierover jaarlijks aan het Vlaams Parlement.

HOOFDSTUK VI

Flankerend onderwijsbeleid in Brussel

AFDELING I

Vorrangsbeleid en bicultureel onderwijs

Artikel 22

De vzw Voorrangbeleid Brussel komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in artikel 23 voor zover ze voldoet aan volgende voorwaarden:

- 1° ze stelt zich tot doel een netoverschrijdende structuur uit te bouwen ter ondersteuning van de Nederlandstalige basisscholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die netoverschrijdende structuur is gericht op het creëren van een omgeving waarin de leerlingen:
 - a) positief kunnen functioneren op schoolniveau;
 - b) de nodige inzichten en vaardigheden verwerven om goed maatschappelijk te kunnen functioneren;
 - c) goed toegerust worden voor de ontwikkeling van hun professionele loopbaan;
- 2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Voorrangbeleid Brussel ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

Artikel 23

De Vlaamse Regering waarborgt vanaf 1 januari 2005 tot 31 augustus 2008 een subsidie-enveloppe voor de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

Artikel 24

Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder de vzw Voorrangbeleid Brussel de vzw verstaan die aangewezen is bij het door het Protocol van 6 oktober 2003 verlengde Protocol van 4 juni 1999 tussen de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken en de voorzitter van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, collegelid bevoegd voor het onderwijs, de voorschoolse aangelegenheden en de gezondheidszorg.

Artikel 25

De vzw Werkgroep Immigratie komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in artikel 26, voor zover ze voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° ze stelt zich tot doel het verschaffen aan Nederlandstalige scholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad van:
 - a) de structurele en inhoudelijke ondersteuning van het project “Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur” en andere initiatieven met betrekking tot meertalig onderwijs en talensensibilisering;
 - b) een vormingsaanbod voor leerkrachten, leerlingen en hun ouders;
- 2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na de afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Werkgroep Immigratie ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

Artikel 26

De Vlaamse Regering waarborgt vanaf 1 januari 2005 tot 31 augustus 2008 een subsidie-enveloppe voor de loonkosten van de personeelsleden en de werkingsmiddelen, binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

AFDELING II

Algemene bepalingen met betrekking tot de ondersteuning van het Brussels Onderwijs

Artikel 27

Vanaf 1 september 2008 kan de Vlaamse Regering een subsidie toekennen aan projecten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Ze sluit hiertoe een protocol af met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

AFDELING I

Wijzigings- en ophefbepalingen

Artikel 28

Artikel 33 van de wet 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1973 en bij de decreten van 5 juli 1989 en 28 april 1993, wordt opgeheven.

Artikel 29

In artikel 3 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §4 opgeheven.

Artikel 30

In artikel 22 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §4 opgeheven.

Artikel 31

In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

- 1° artikel 92, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2001;
- 2° artikel 92bis, ingevoegd bij het decreet van 20 oktober 2000;
- 3° artikel 93 tot en met 95.

Artikel 32

Het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad wordt opgeheven.

AFDELING II

Overgangsbepalingen

Artikel 33

In afwachting van het in werking treden van het besluit ter uitvoering van dit decreet, blijft het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen, bedoeld in artikel 33 van de wet van 29 mei 1959, tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, van toepassing.

Artikel 34

In afwijking van de bepalingen van hoofdstuk IV van dit decreet kunnen centrumsteden die nog niet beschikken over een onderwijsplan, als vermeld in artikel 17, toch projectsubsidies, als vermeld in artikel 19, verkrijgen. Die projecten eindigen uiterlijk op 31 augustus 2008.

Artikel 35

Binnen de beschikbare begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering projectsubsidies verlenen aan de gemeenten met het oog op het organiseren van netoverschrijdend leerlingenvervoer voor leerlingen van het basisonderwijs, eventueel met inbegrip van het intern vervoer. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en sluit hiertoe met de gemeente in kwestie hiervoor een overeenkomst af.

AFDELING III

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 36

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van artikel 22 tot en met 26 en artikel 32.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

LM

KONINKRIJK BELGIË
-----ADVIES 43.376/1/V
VAN 2 AUGUSTUS 2007VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 10 juli 2007 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau", heeft het volgende advies gegeven:

CE

43.376/1/V

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond⁽¹⁾ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe de rol van het lokaal bestuur in verband met het zogenaamde flankerend onderwijsbeleid te regelen. Luidens artikel 3, tweede lid, van het ontwerp wordt daaronder verstaan "het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, een onderwijsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met de lokale actoren".

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Legaliteitsbeginsel in onderwijszaken.

1.1. Artikel 24, § 5, van de Grondwet bepaalt dat de inrichting⁽²⁾, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

⁽¹⁾ Aangezien het om een ontwerp van decreet gaat wordt onder rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

⁽²⁾ De inrichting van een bepaalde vorm van onderwijs sluit de financiering ervan in (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1988, nr. 100-1/2°, 91).

CE

43.376/1/V

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof⁽³⁾ drukt die bepaling de wil uit van de Grondwetgever om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, de erkenning of de subsidiëring ervan betreft. Zij verbiedt echter niet dat onder bepaalde voorwaarden bevoegdheden aan andere overheden worden toegekend.

Artikel 24, § 5, van de Grondwet vereist dat die bevoegdheden slechts op de tenuitvoerlegging van de door de decreetgever zelf vastgestelde beginselen betrekking hebben. Zodoende kan een gemeenschapsregering of een andere overheid de onnauwkeurigheid van die beginselen niet opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes niet verfijnen.

1.2. Het ontwerp bevat een aantal delegatiebepalingen die bezwaarlijk in overeenstemming met artikel 24, § 5, van de Grondwet kunnen worden geacht. Het gaat inzonderheid om de volgende bepalingen van het ontwerp.

1.2.1. Artikel 8 van het ontwerp machtigt de Vlaamse Regering om de voorwaarden vast te leggen waaraan de scholen van de andere schoolbesturen moeten voldoen om aanspraak te kunnen maken op de sociale voordelen, vermeld in artikel 6, 1°, 2° en 5°. In de memorie van toelichting wordt geen enkele indicatie gegeven om welke soort voorwaarden het gaat.

Aldus laat de ontworpen regeling op het vlak van de inrichting (financiering) van het onderwijs een te grote beleidsvrijheid aan de Vlaamse Regering en kan artikel 8 van het ontwerp daarom niet in overeenstemming worden geacht met het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken.

1.2.2. Artikel 19 heeft betrekking op de subsidiëring van projecten van centrumsteden die beschikken over een onderwijsplan zoals omschreven in artikel 17 van het ontwerp. Een centrumstad die beschikt over een onderwijsplan komt voor subsidiëring van de projecten in aanmerking indien het plan voldoet aan zeven voorwaarden, onder meer "in overeenstemming zijn met de beleidsprioriteiten van de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs" (artikel 19, eerste lid, 1°). Deze subsidiëringvoorwaarden

⁽³⁾ Zie bijvoorbeeld Arbitragehof, arrest nr. 17/2006, 1 februari 2006, B.5.2.

CE

43.376/1/V

zijn erg vaag (bijvoorbeeld artikel 19, eerste lid, 5°: "(beantwoorden) aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten") en dus onbepaald.

Doordat de decreetgever daarmee teveel beleidsruimte laat, is de ontworpen regeling niet in overeenstemming met artikel 24, § 5, van de Grondwet.

1.2.3. Artikel 21, eerste lid, van het ontwerp machtigt de Vlaamse Regering om de bepalingen van hoofdstuk IV ("Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden") van het ontwerp geheel of gedeeltelijk uit te breiden naar projecten in andere gemeenten en in samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, om tegemoet te komen aan specifieke lokale onderwijsproblematieken op het vlak van gelijke onderwijskansen en leerplicht. De Vlaamse Regering kan binnen de beschikbare begrotingskredieten voorzien in subsidiëring van die projecten.

Doordat de decreetgever teveel discretionaire bevoegdheid laat, is de ontworpen regeling niet in overeenstemming met artikel 24, § 5, van de Grondwet.

1.2.4. De artikelen 23 en 26 van het ontwerp bepalen dat "de Vlaamse Regering" vanaf 1 januari 2005 tot 31 augustus 2008 een subsidie-enveloppe "waarborgt" voor de loonkosten van de personeelsleden en de werkmiddelen "binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten" ⁽⁴⁾.

Alhoewel niet duidelijk is wat met die bepalingen precies wordt bedoeld - de hoegrootheid van de enveloppe wordt niet bepaald; de draagwijdte van het woord "waarborgt" is niet geheel duidelijk; de vraag rijst waarom die verplichting wordt opgelegd "vanaf 1 januari 2005", terwijl de regeling slechts zal gelden tien dagen na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad (zie artikel 36 van het ontwerp) -, kunnen

⁽⁴⁾ Vergelijk met de artikelen 4 en 7 van het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad, dat artikel 32 van het ontwerp beoogt op te heffen. In het voorstel van decreet dat tot het decreet van 7 mei 2004 heeft geleid, wordt artikel 4 als volgt toegelicht:
"De kredieten voor het VBB worden elke drie jaar door de Vlaamse Regering bepaald. Door die decretale bepaling kan het stramen van de jaarlijkse dotatie doorbroken worden. Dat heeft als grote voordeel dat de VZW op langere termijn kan plannen en een zekere continuïteit in zijn beleid kan garanderen" (*Parl. St.*, VI. Parl., 2003-2004, nr. 2091/1, 23).

CE

43.376/1/V

ook zij door hun onbepaaldheid niet in overeenstemming worden geacht met het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken.

1.2.5. Artikel 27 van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering vanaf 1 september 2008 "een subsidie" kan toekennen aan projecten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, waarvoor een protocol dient te worden gesloten met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Een dergelijke open regeling die erop neerkomt dat de decreetgever het aan de Vlaamse Regering overlaat om te handelen naar goeddunken, is niet te verenigen met artikel 24, § 5, van de Grondwet.

1.2.6. Artikel 35 van het ontwerp ⁽⁵⁾ machtigt de Vlaamse Regering binnen de beschikbare begrotingskredieten projectsubsidies te verlenen aan de gemeenten met het oog op het organiseren van netoverschrijdend leerlingenvervoer voor leerlingen van het basisonderwijs, eventueel met inbegrip van het intern vervoer. Het wordt echter aan de Vlaamse Regering overgelaten om "de nadere regels" te bepalen en hiertoe met de gemeente in kwestie een overeenkomst te sluiten.

Ook deze delegatie is te onbepaald en dus in strijd met artikel 24, § 5, van de Grondwet.

2. Gelijkheid in onderwijszaken.

2.1. Artikel 24, § 4, van de Grondwet bepaalt dat alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen gelijk zijn voor de wet of het decreet en dat de wet en het decreet rekening houden met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.

In het ontwerp worden een aantal onderscheiden gehanteerd, die in het licht van het gelijkheidsbeginsel in onderwijszaken nader moeten worden bekeken.

⁽⁵⁾ Alhoewel dit artikel in de afdeling "Overgangsbepalingen" is opgenomen, blijkt er niet uit in welk opzicht het om een overgangsregeling zou gaan.

CE

43.376/1/V

2.2.1. Artikel 5, eerste zin, van het ontwerp bepaalt dat de gemeenten die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur verplicht zijn dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen, gelegen op hun grondgebied als die erom verzoeken ⁽⁶⁾.

Artikel 10, eerste zin, van het ontwerp bepaalt dat de lokale besturen ⁽⁷⁾ die aan de scholen van het eigen schoolbestuur andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen, vermeld in artikel 6 van het decreet, die voordelen, in de context van het lokaal flankerend onderwijsbeleid, ook kunnen toekennen aan de scholen van de andere schoolbesturen op hun grondgebied die erom verzoeken.

Voor de onderscheiden behandeling inzake de sociale voordelen enerzijds en de andere voordelen - inbegrepen het gezondheidsbeleid - anderzijds, zal een redelijke verantwoording moeten kunnen worden gegeven. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

2.2.2. Bovendien bevatten, enerzijds, de artikelen 5, tweede zin, en 7, tweede zin, en anderzijds, de artikelen 10, derde zin, en 11, derde zin, van het ontwerp nog een andere verschillende benadering.

Artikel 5, tweede zin, van het ontwerp bepaalt dat de gemeenten (bij het verlenen van sociale voordelen) geen enkel onderscheid mogen maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken. Artikel 7 van het ontwerp bepaalt dat gemeenten die geen onderwijs inrichten sociale voordelen kunnen toekennen aan alle

⁽⁶⁾ Voor een overzicht van de thans geldende regeling, zie: J. DUJARDIN, "Nog maar eens over de sociale voordelen in het onderwijs", *Ad amicissimum amici scripsimus. Vriendenboek Raf Verstegen*, Brugge, die Keure, 2004, 85-89. In het algemeen wordt de bestaande regeling overgenomen, op twee belangrijke punten na. De regeling voor de verplichte gelijke behandeling inzake sociale voordelen geldt nog slechts voor de gemeenten, terwijl de vergelijkbare regeling voor het gezondheidstoezicht wordt opgeheven. Waarom voor het gezondheidstoezicht niet langer een verplichte gelijke behandeling geldt, is niet duidelijk.

⁽⁷⁾ In artikel 2, 7°, van het ontwerp wordt "lokaal bestuur" gedefinieerd als "de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie".

scholen op hun grondgebied (eerste zin); in dat geval mogen zij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken (tweede zin).

Artikel 10, derde zin, van het ontwerp bepaalt dat de lokale besturen (bij het toekennen van andere voordelen dan de sociale voordelen) geen enkel onderscheid mogen maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen. Artikel 11 van het ontwerp bepaalt dat de lokale besturen die geen onderwijs inrichten van het niveau, vermeld in artikel 9, in de context van het flankerend onderwijsbeleid andere voordelen kunnen toekennen aan de scholen op hun grondgebied (eerste zin); zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen (derde zin).

In de artikelen 5, tweede zin, en 7, tweede zin, wordt derhalve een discriminatieverbod tussen leerlingen ingesteld, terwijl in de artikelen 10, derde zin, en 11, derde zin, wordt voorzien in een discriminatieverbod tussen scholen. Voor zover deze verschillende benadering ook een effectief verschillende behandeling van leerlingen of scholen zou betekenen, zal ook dit onderscheid verantwoord moeten kunnen worden. Het is echter niet duidelijk of dit wel de bedoeling is van de stellers van het ontwerp. Indien dit niet de bedoeling is, verdient het aanbeveling de terminologie van de verschillende artikelen uniform te maken.

2.2.3. De artikelen 17 tot 20 van het ontwerp hebben betrekking op een flankerend onderwijsbeleid betreffende de centrumsteden. Iedere centrumstad kan een lokaal onderwijsplan opmaken (artikel 17). Er worden financiële middelen ter beschikking gesteld voor de subsidiëring van projecten van centrumsteden die beschikken over een onderwijsplan (artikelen 18 en 19).

Artikel 2, 2°, van het ontwerp bevat een opsomming van dertien centrumsteden (Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout). Het is niet meteen duidelijk welke objectieve criteria de stellers hebben gehanteerd om deze steden als centrumstad aan te wijzen ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Niet enkel het aantal inwoners blijkt als criterium te zijn gehanteerd om een gemeente als een centrumstad te beschouwen, aangezien bijvoorbeeld steden met meer inwoners dan Turnhout in de opsomming niet voorkomen. Volgens de gemachtigde ambtenaar is bij de aanduiding van de centrumsteden vooral rekening gehouden met het sociaal-economisch profiel van de verschillende steden.

CE

43.376/1/V

Het verdient daarom aanbeveling om in de memorie van toelichting een uiteenzetting op te nemen bij de opsomming van de gemeenten die als "centrumstad" worden aangemerkt, en met name aan te geven op grond waarvan de selectie is doorgevoerd.

2.2.4. De vraag rijst bovendien waarom intergemeentelijke vormen van samenwerking ⁽⁹⁾ die sociale voordelen toekennen, niet aan de regeling worden onderworpen.

3. Subsidieregelingen

3.1. In hoofdstuk VI ("Flankerend onderwijsbeleid in Brussel") van het ontwerp wordt aan twee verenigingen zonder winstoogmerk, nl. vzw Voorrangbeleid Brussel (artikel 22) ⁽¹⁰⁾ en vzw Werkgroep Immigratie (artikel 25), subsidies verleend, of toch minstens gewaarborgd ⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ Zie het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking. Op grond van artikel 3 van het decreet kunnen twee of meer gemeenten, onder de voorwaarden die het decreet bepaalt, samenwerkingsverbanden tot stand brengen met of zonder rechtspersoonlijkheid, met of zonder beheersoverdracht met het oog op de gemeenschappelijke behartiging van doelstellingen van gemeentelijk belang.

⁽¹⁰⁾ Artikel 24 van het ontwerp bepaalt dat voor de toepassing van deze afdeling onder vzw Voorrangbeleid Brussel wordt verstaan "de vzw (...) die aangewezen is bij het door het Protocol van 6 oktober 2003 verlengde protocol van 4 juni 1999 tussen de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken en de voorzitter van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, collegelid bevoegd voor het onderwijs, de voorschoolse aangelegenheden en de gezondheidszorg". In de protocollen van 4 juni 1999 en 6 oktober 2003 waarvan een kopie door de gemachtigde ambtenaar aan de Raad van State is voorgelegd, is evenwel geen sprake van de betrokken vzw.

⁽¹¹⁾ In de memorie van toelichting wordt erop gewezen dat de artikelen 22 tot 24 van het ontwerp werden overgenomen uit hoofdstuk III ("Voorrangbeleid Brussel") van het decreet van 7 mei 2004. De artikelen 25 en 26 van het ontwerp herhalen de bepalingen van hoofdstuk IV ("Bicultureel onderwijs") van hetzelfde decreet van 7 mei 2004. Dit decreet van 7 mei 2004 is het resultaat van een voorstel van decreet, waarover het advies van de afdeling wetgeving niet werd ingewonnen, en het wordt opgeheven bij artikel 32 van het ontwerp.

CE

43.376/1/V

Als tegenprestatie wordt blijkbaar enkel vereist dat deze verenigingen zich een bepaald doel stellen en jaarlijks de jaarrekeningen en het jaarverslag ter kennis van de Vlaamse Regering brengen. De hoegrootheid van de subsidies wordt bijvoorbeeld niet afhankelijk gesteld van de werkelijke realisatie van die doelstellingen.

3.2. Een dergelijke regeling waarbij door de decreetgever subsidies worden verleend of gewaarborgd voor wel bepaalde private verenigingen, zonder daar zeer concrete voorwaarden aan te verbinden en zonder de mogelijkheid te scheppen aan andere initiatieven om voor de subsidiëring in aanmerking te komen, roept tal van vragen op. Niet in het minst is het grondwettelijke gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) in het gedrang, vermits aan andere gegadigden niet de kans wordt geboden om voor deze subsidies in aanmerking te komen of om in concurrentie te treden met de nominatum in het ontwerp vermelde verenigingen voor het realiseren van de betrokken doelstellingen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 16

Artikel 16 van het ontwerp bepaalt dat de lokale besturen meewerken aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs. De verplichtingen die hiermee aan het lokaal bestuur worden opgelegd zijn erg vaag en onduidelijk.

Omwille van de rechtszekerheid dient de tekst van het ontwerp te worden verduidelijkt zodat de rechtsgevolgen van die bepalingen voor eenieder voldoende concreet en klaar zijn.

.../...

CE

43.376/1/V

Artikel 20

Artikel 20 van het ontwerp machtigt de Vlaamse minister bevoegd voor het Onderwijs om een "overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid" op te richten.

Uit de artikelen 21 en 22 van het bijzonder decreet van 7 juli 2006 over de Vlaamse instellingen volgt dat de regering zelf haar werkwijze regelt en dat zij, onverminderd de door haar zelf toegestane delegaties, collegiaal beraadslaagt. De vermelde bepalingen van het bijzonder decreet staan eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de verdeling van de bevoegdheden in de schoot van de Vlaamse Regering. Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe om aan bepaalde leden van de Vlaamse Regering beslissingsbevoegdheid toe te kennen met betrekking tot door hem aangewezen materies. Artikel 20 van het ontwerp zal dan ook moeten worden aangepast in de zin dat de bevoegdheid wordt verleend aan de Vlaamse Regering.

Artikel 30

Artikel 30 van het ontwerp bepaalt dat in artikel 22 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 paragraaf 4 wordt opgeheven, terwijl genoemd artikel 22 geen paragraaf 4 bevat.

LM

43.376/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren M. VAN DAMME,

kamervoorzitter,

J. BOVIN,
J. BAERT,

staatsraden,

H. COUSY,

assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw G. VERBERCKMOES,

griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. R. AERTGEERTS,
eerste auditeur-afdelingshoofd

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° basisonderwijs: het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° centrumstad: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas, Turnhout;
- 3° deeltijds kunstonderwijs: het onderwijs, vermeld in titel V van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het onderwijs-II;
- 4° gemeente: gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband van gemeenten zoals vermeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
- 5° hoger onderwijs: het onderwijs, georganiseerd door hogescholen en universiteiten;
- 6° lokaal overlegplatform: het lokaal overlegplatform vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 1, van

het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen-I;

- 7° lokale actoren: de onderwijsinstellingen en alle andere rechtspersonen, instellingen, diensten, organisaties en/of groeperingen die op lokaal vlak bijdragen tot de doelstellingen van het flankerend onderwijsbeleid;
- 8° lokaal bestuur: de gemeenten, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 9° schoolbestuur: de inrichtende macht zoals vermeld in artikel 24, §4, van de Grondwet. Dit is een rechtspersoon of natuurlijke persoon die verantwoordelijk is voor één of meer scholen;
- 10° secundair onderwijs: het voltijds secundair onderwijs, het buitengewoon secundair onderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het deeltijds secundair zeevisserijonderwijs, erkend, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap;
- 11° volwassenenonderwijs: het onderwijs vermeld in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Artikel 3

Dit decreet regelt de rol van het lokaal bestuur betreffende het flankerend onderwijsbeleid. Onder flankerend onderwijsbeleid wordt verstaan, het geheel van acties van een lokale overheid om, vertrekkende vanuit de lokale situatie en aanvullend bij het Vlaamse onderwijsbeleid, een onderwijsbeleid te ontwikkelen in samenwerking met de lokale actoren.

HOOFDSTUK II

Voordelen

AFDELING I

Sociale voordelen

Artikel 4

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het gefinancierd en gesubsidieerd basis- en secundair onderwijs.

Artikel 5

De gemeenten die sociale voordelen verlenen aan scholen van het eigen schoolbestuur, zijn verplicht dezelfde voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere schoolbesturen, gelegen op hun grondgebied als die erom verzoeken. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 6

Met sociale voordelen wordt bedoeld:

- 1° het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;
- 2° het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;
- 3° het ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke infrastructuur, met uitzondering van de roerende en onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor de organisatie van het gemeentelijk onderwijs;
- 4° de kosten van de toegang tot het zwembad voor de leerlingen lager onderwijs, indien het zwembad niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur vermeld in punt 3°. De kosten verbonden aan het verstrekken van één schooljaar gratis zwemmen, waar elke leerling lager onderwijs recht op heeft, worden niet als sociaal voordeel beschouwd;
- 5° het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

Artikel 7

Gemeenten die geen onderwijs inrichten, kunnen sociale voordelen toekennen aan alle scholen op hun grondgebied. In dat geval mogen zij geen onderscheid maken tussen de leerlingen, welke scholen die ook bezoeken.

Artikel 8

De Vlaamse Regering legt de modaliteiten en de procedure die moet gevolgd worden om sociale

voordelen te ontvangen vast, rekening houdend met volgende principes:

- 1° sociale voordelen mogen geen van de betrokken scholen een concurrentievoordeel of -nadeel opleveren;
- 2° indien een ouderbijdrage gevraagd wordt, moet deze in verhouding staan tot de geleverde prestaties.

AFDELING II

Andere voordelen

Artikel 9

De bepalingen van deze afdeling zijn van toepassing op het basis- en secundair onderwijs, op het hoger onderwijs, op het deeltijds kunstonderwijs en op het volwassenenonderwijs dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd of gesubsidieerd, op de Syntra, en op de Centra Deeltijdse Vorming die door de Vlaamse Gemeenschap worden gefinancierd of gesubsidieerd.

Artikel 10

De lokale besturen die aan de scholen van het eigen schoolbestuur andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen, vermeld in artikel 6 van dit decreet, kunnen die voordelen, in de context van het lokaal flankerend onderwijsbeleid ook toekennen aan de scholen van de andere schoolbesturen op hun grondgebied die erom verzoeken. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onderscheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

Artikel 11

De lokale besturen die geen onderwijs inrichten van het niveau, vermeld in artikel 9, kunnen in de context van het lokaal flankerend onderwijsbeleid andere voordelen toekennen aan de scholen op hun grondgebied. De lokale besturen kunnen criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op die voordelen. Zij mogen geen enkel onder-

scheid maken tussen de scholen die aan de criteria voldoen.

AFDELING III

Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 1

Het lokaal bestuur deelt elke beslissing over een sociaal voordeel of over een ander voordeel ten bate van een school van een ander schoolbestuur onmiddellijk mee aan de schoolbesturen die op hun grondgebied onderwijs organiseren.

Artikel 13

De lokale besturen bezorgen aan de Vlaamse Regering jaarlijks een overzicht van de beslissingen over de sociale en andere voordelen, evenals de staat van gedane uitgaven.

HOOFDSTUK III

Leerplicht en verhoging van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters

Artikel 14

Dit hoofdstuk is van toepassing op het basis- en secundair onderwijs.

Artikel 15

De lokale besturen verlenen medewerking aan de controle op de leerplicht. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure.

De lokale besturen verlenen hun medewerking aan het bevorderen van het regelmatig schoolbezoek en het aanpakken van spijbelgedrag van leerplichtige leerlingen in de scholen, gelegen op hun grondgebied. Zij kunnen hiertoe zelf acties ondernemen of de acties van de lokale actoren coördineren of ondersteunen. In voorkomend geval werkt het lokaal bestuur hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

Artikel 16

De lokale besturen werken mee aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs. Zij kunnen hiertoe zelf acties ondernemen of de acties van de lokale actoren coördineren of ondersteunen. In voorkomend geval werkt het lokaal bestuur hiervoor samen met het lokaal overlegplatform.

HOOFDSTUK IV

Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden

Artikel 17

Iedere centrumstad kan een lokaal onderwijsplan opmaken. Dat onderwijsplan bevat ten minste:

1° inhoudelijk:

- a) een visie over de beleidsontwikkeling betreffende flankerend onderwijsbeleid;
- b) de algemene strategische en operationele doelstellingen en uitgangspunten van het flankerend onderwijsbeleid;
- c) een beschrijving van de gewenste effecten en indicatoren van het flankerend onderwijsbeleid;
- d) acties en projecten die de centrumstad in samenwerking met lokale actoren opzet om vorm te geven aan het flankerend onderwijsbeleid;
- e) de medewerking aan het bevorderen van het geregeld schoolbezoek;
- f) de medewerking aan de leerplichtcontrole;
- g) de medewerking aan maatregelen die moeten leiden tot een veralgemeende deelname van kleuters aan het onderwijs;

2° procedureel:

- a) de wijze waarop de lokale actoren en het lokaal overlegplatform actief betrokken waren bij de totstandkoming van het onderwijsplan;

- b) het engagement van de lokale actoren;
- c) de manier waarop de centrumstad ten behoeve van de lokale actoren de samenwerking en het overleg faciliteert;
- d) de wijze waarop het lokale bestuur haar neutraliteit tegenover de lokale partners garandeert in het kader van het flankerend onderwijsbeleid;
- e) de wijze van samenwerking met het lokaal overlegplatform.

Artikel 18

Binnen de beschikbare begrotingskredieten trekt de Vlaamse Regering per jaar minstens 1,5 miljoen euro uit. Dit bedrag moet worden besteed aan projecten binnen de centrumsteden die het Vlaams onderwijsbeleid versterken. Dit bedrag volgt de evolutie van het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, bekrachtigd bij de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen.

Artikel 19

Een centrumstad die beschikt over een onderwijsplan, als vermeld in artikel 17, kan een beroep doen op de middelen, vermeld in artikel 18, voor de subsidiëring van projecten op voorwaarde dat:

- 1° de projecten gericht zijn op doelstellingen met betrekking tot gelijke onderwijskansen, kleuterparticipatie, spijbelen, probleemgedrag op school, ongekwalificeerde uitstroom, taalstimulering, betrokkenheid van ouders en de buurt, samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, doorstroming en oriëntering, geletterdheid, of levenslang leren, en in overeenstemming zijn met het onderwijsplan;
- 2° de centrumstad gedeeltelijk mee belast is met de financiële ondersteuning van het project;
- 3° het advies van het lokaal overlegplatform bij het project wordt gevraagd en bij het onderwijsplan

wordt gevoegd, voor zover het project betrekking heeft op het basisonderwijs of het secundair onderwijs;

- 4° het een school- en of netoverschrijdend project betreft;
- 5° het project beantwoordt aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten;
- 6° het project een aantal kwaliteitscriteria voorschrijft in verband met de methode, het tijdspad en de evaluatie;
- 7° de projectaanvraag een heldere weergave geeft van de totale kostprijs en de financieringsbronnen.

De projectsubsidies worden telkens voor maximaal drie schooljaren toegekend. Na een positieve evaluatie kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

Artikel 20

De Vlaamse Regering richt een 'overlegplatform lokaal flankerend onderwijsbeleid' op, dat minstens tweemaal per jaar samenkomt met als doel het afstemmen en versterken van het Vlaamse en het flankerend onderwijsbeleid.

Het overlegplatform is ten minste samengesteld uit de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en een afvaardiging van het college van burgemeester en schepenen van elke centrumstad.

HOOFDSTUK V

Flankerend onderwijsbeleid:
projecten in andere gemeenten

Artikel 21

Om tegemoet te komen aan specifieke lokale onderwijsproblematieken op het vlak van gelijke onderwijskansen en leerplicht kan de Vlaamse Regering projecten in andere gemeenten subsidiëren binnen

de beschikbare begrotingskredieten. In voorkomend geval rapporteert de Vlaamse Regering hierover jaarlijks aan het Vlaams Parlement.

Een gemeente kan een beroep doen op de middelen, voor de subsidiëring van projecten op voorwaarde dat:

- 1° de projecten gericht zijn op doelstellingen met betrekking tot gelijke onderwijskansen, kleuterparticipatie, spijbelen, probleemgedrag op school, ongekwalificeerde uitstroom, taalstimulering, betrokkenheid van ouders en de buurt, samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, doorstroming en oriëntering, geletterdheid, of levenslang leren;
- 2° de gemeente gedeeltelijk mee belast is met de financiële ondersteuning van het project;
- 3° het advies van het lokaal overlegplatform bij het project wordt gevraagd, voor zover het project betrekking heeft op het basisonderwijs of het secundair onderwijs en voor zover er een lokaal overlegplatform binnen de gemeente actief is;
- 4° het een school- en of netoverschrijdend project betreft;
- 5° het project beantwoordt aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten;
- 6° het project een aantal kwaliteitscriteria voorschrijft in verband met de methode, het tijdspad en de evaluatie;
- 7° de projectaanvraag een heldere weergave geeft van de totale kostprijs en de financieringsbronnen;
- 8° het project ingebed is in het lokale beleid dat verband houdt met onderwijs.

De projectsubsidies worden telkens voor maximaal drie schooljaren toegekend. Na een positieve evaluatie kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

HOOFDSTUK VI

Flankerend onderwijsbeleid in Brussel

AFDELING I

Vorrangsbeleid en bicultureel onderwijs

Artikel 22

§1. De vzw Voorrangsbeleid Brussel komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in §2 voor zover ze voldoet aan volgende voorwaarden:

- 1° ze stelt zich tot doel een netoverschrijdende structuur uit te bouwen ter ondersteuning van de Nederlandstalige basisscholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die netoverschrijdende structuur is gericht op het creëren van een omgeving waarin de leerlingen:
 - a) positief kunnen functioneren op schoolniveau;
 - b) de nodige inzichten en vaardigheden verwerven om goed maatschappelijk te kunnen functioneren;
 - c) goed toegerust worden voor de ontwikkeling van hun professionele loopbaan;

2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Voorrangsbeleid Brussel ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

§2. De Vlaamse Regering subsidieert tot 31 augustus 2008 de loonkosten van de personeelsleden en de werkmiddelen binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

Artikel 23

§1. De vzw Werkgroep Immigratie komt in aanmerking voor de subsidie-enveloppe, vermeld in §2, voor zover ze voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° ze stelt zich tot doel het verschaffen aan Nederlandstalige scholen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad van:

- a) de structurele en inhoudelijke ondersteuning van het project ‘Onderwijs in Eigen Taal en Cultuur’ en andere initiatieven met betrekking tot meertalig onderwijs en talensensibilisering;
- b) een vormingsaanbod voor leerkrachten, leerlingen en hun ouders;

2° ze legt uiterlijk op de eerste dag van de zesde maand na de afsluiting van het boekjaar de jaarrekening en het jaarverslag van de vzw Werkgroep Immigratie ter kennisgeving voor aan de Vlaamse Regering.

§2. De Vlaamse Regering subsidieert tot 31 augustus 2008 de loonkosten van de personeelsleden en de werkmiddelen, binnen de door de Vlaamse Gemeenschap vastgestelde begrotingskredieten.

AFDELING II

Algemene bepalingen met betrekking tot de ondersteuning van het Brussels onderwijs

Artikel 24

Vanaf 1 september 2008 kan de Vlaamse Regering een subsidie toekennen aan projecten in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad op voorwaarde dat:

- 1° de Vlaamse Regering een protocol afsluit met de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- 2° de projecten gericht zijn op doelstellingen met betrekking tot gelijke onderwijskansen, kleuterparticipatie, spijbelen, probleemgedrag op school, ongekwalificeerde uitstroom, taalstimulering, betrokkenheid van ouders en de buurt, samenwerking tussen onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, doorstroming en oriëntering, geletterdheid, of levenslang leren;
- 3° de Vlaamse Gemeenschapscommissie gedeeltelijk mee belast is met de financiële ondersteuning van de projecten;

4° het advies van het lokaal overlegplatform dat bevoegd is voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor het basis of het secundair onderwijs wordt gevraagd, voor zover de projecten betrekking hebben op het basisonderwijs of het secundair onderwijs;

5° het school- en of netoverschrijdende projecten betreft;

6° de projecten beantwoorden aan een duidelijke behoefte in het onderwijsveld, met welomschreven educatieve doelstellingen en resultaten;

7° de projecten een aantal kwaliteitscriteria voorschrijven in verband met de methode, het tijdsplan en de evaluatie;

8° de projectaanvragen een heldere weergave geven van de totale kostprijs en de financieringsbronnen;

9° de projecten ingebed zijn in het lokale beleid dat verband houdt met onderwijs.

De projectsubsidies worden telkens voor maximaal drie schooljaren toegekend. Na een positieve evaluatie kan een project opnieuw voor subsidie in aanmerking komen.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure van indiening en goedkeuring van projecten.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

AFDELING I

Wijzigings- en ophefbepalingen

Artikel 25

Artikel 33 van de wet 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1973 en bij de decreten van 5 juli 1989 en 28 april 1993, wordt opgeheven.

Artikel 26

In artikel 3 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §3 opgeheven.

Artikel 27

§1. In artikel 22 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt §3 opgeheven.

§2. In hetzelfde decreet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 92, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2001;

2° artikel 92bis, ingevoegd bij het decreet van 20 oktober 2000;

3° artikel 93 tot en met 95.

Artikel 28

Het decreet van 7 mei 2004 houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad wordt opgeven.

AFDELING II

Overgangsbepaling

Artikel 29

In afwachting van het in werking treden van het besluit ter uitvoering van dit decreet, blijft het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen, bedoeld in artikel 33 van de wet van 29 mei 1959, tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, van toepassing.

AFDELING III

Inwerkingtredingsbepaling

Artikel 30

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2008, met uitzondering van artikel 18, 19 en 21, die in werking treden op 1 september 2008.

Brussel, 14 september 2007.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

Reguleringsimpactanalyse

Reguleringsimpactanalyse voor het voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau

I Titel

Voorontwerp van decreet betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau.

Het flankerend onderwijsbeleid is het geheel van acties van een lokale overheid, vertrekkend vanuit de lokale situatie ter ondersteuning van scholen en lokale onderwijsactoren.

Deze RIA-analyse heeft betrekking op het voorliggende decreet met uitzondering van het hoofdstuk 6, dat bestaande regelgeving overneemt en bundelt.

2 Aanleiding en doel

2.1 Aanleiding

Het gelijke onderwijskansenbeleid dat uitgetekend wordt op centraal niveau, kan onvoldoende rekening houden met lokale nuances om de doelstellingen ten volle te bereiken. Op lokaal niveau is er op verschillende fronten nood aan een versterking van het flankerend onderwijsbeleid om de doelgroepen, aangeduid in het gelijke onderwijskansenbeleid, beter te kunnen bereiken.

2.1.1 PROBLEMATIEK VAN DE SOCIALE VOORDELEN

De sociale voordelen zijn:

- het ochtend- en avondtoezicht buiten de periode van normale aanwezigheid van de leerlingen;
- het middagtoezicht voor de tijdsduur van maximaal één uur;
- et ter beschikking stellen van de voor het publiek toegankelijke gemeentelijke en provinciale infrastructuur, maar met uitzondering van de roerende en onroerende goederen uitsluitend bestemd voor de organisatie van het gemeentelijk en provinciaal onderwijs;
- de kosten voor de toegang tot het zwembad, indien het niet behoort tot de gemeentelijke sportinfrastructuur.
- het leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

De regelgeving inzake sociale voordelen stamt uit de periode van vóór het schoolpact. De filosofie toen was dat gemeenten (en provincies), naast het werkingsbudget, als schoolbestuur van hun gemeentescholen (en provinciescholen), de gemeentegelden (en provinciegelden) ter beschikking hebben. Omdat schoolbesturen in de ander netten het op dit vlak wat moeilijker hebben, was er in het schoolpact bepaald dat de gemeenten en provincies sommige van hun financiële tussenkomsten moesten uitbreiden tot de scholen van het

gemeenschapsonderwijs en de gesubsidieerde vrije scholen. De verplichte tussenkomst voor de andere netten werd ingevoerd om mogelijk oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Anderzijds werd de financiële tussenkomst bewust beperkt tot het terrein van het gezondheidstoezicht en de sociale voordelen om de financiële last van de gemeente niet al te zeer te verzwaren.

Deze bepalingen, die werden overgenomen in het decreet basisonderwijs, vormen een wettelijke belemmering voor initiatieven van lokale besturen. Méér dan 40 jaar later ziet het onderwijslandschap er totaal anders uit en is ook de rol van de gemeente sterk geëvolueerd.

2.1.2. LOKALE HEFBOMEN bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

Sommige lokale problematieken zijn moeilijk aan te pakken op een centraal niveau. Zij vergen lokale hefbomen. Voorbeelden zijn de spijbelproblematiek of de problematiek van het onvoldoende participeren aan onderwijs van kleuters uit vooral kansarme bevolkingslagen. Bij dergelijke belangrijke onderwijsthema's hebben we de medewerking van de lokale overheid nodig om de doelgroepen te bereiken.

2.1.3. HET GEBREK AAN EEN STABIELE DECRETALE BASIS VOOR PROJECTSUBSIDIES

Steeds meer gemeenten en steden voeren een actief lokaal beleid voor welzijn, jeugd, sport, cultuur, milieu en dergelijke. Lokale besturen nemen het initiatief om plaatselijk opgestarte projecten of samenwerkingsverbanden te ondersteunen of te stimuleren. Zij kunnen een bijzondere rol opnemen in het organiseren van samenwerking tussen diensten, voorzieningen en instellingen en het stimuleren van een gemeenschappelijke visie¹.

De Vlaamse overheid speelt in op deze ontwikkelingen en streeft daarbij naar een maximale overdracht van bevoegdheden in toepassing van het subsidiariteitsprincipe. Daarbij houdt ze rekening met de verschillen tussen grote steden, centrumsteden en gemeenten. Daardoor krijgen de lokale besturen meer autonomie om op eigen maat een vernieuwend beleid uit te bouwen dat rekening houdt met de concrete noden en behoeften van de lokale gemeenschap².

In verschillende beleidsdomeinen werd deze visie concreet vertaald in acties en regelgeving. Denken we maar aan het decreet lokaal sociaal beleid, de milieuconvenanten, de mobiliteitsconvenanten, de jeugdwerkbeleidsplannen, ...

We stellen vast dat in de grootstedelijke en stedelijke gebieden bepaalde onderwijsproblematieken meer voorkomen: een grotere schoolse vertraging, meer spijbelaars, stadsvlucht, meer kansarmoede, een hogere ongekwalificeerde uitstroom,... Leerlingen in grootsteden blijken bovendien een substantieel hogere kans te hebben op leerachterstand dan leerlingen die schoollopen in andere steden, zelfs als men rekening houdt met andere variabelen zoals thuistaal, onderwijsvorm, opleidingsniveau ouders,... (Pelleriaux, K. , niet gepubliceerde nota betreffende de leerachterstand van allochtonen, VUB: vakgroep sociologie, onderzoeksgroep TOR, 2005 en OBPWO onderzoek 01.05 van Elchardus, M. , 'Een verkennend onderzoek naar regionale verschillen in studieprestaties in Vlaanderen en de oorzaken ervan')

Een Vlaams gelijke onderwijskansenbeleid moet hier worden aangevuld met een specifieke lokale aanpak. Vanuit onderwijs willen we dan ook uitdrukkelijk de rol van de lokale overheid erkennen

Om de centrumsteden te stimuleren tot het opnemen van hun rol in het flankerend onderwijsbeleid komen projecten ter ondersteuning en versterking van dat beleid in aanmerking voor subsidiëring sinds het schooljaar 2005-2006. In de steden waar we gestart zijn, heeft dit al geleid tot positieve resultaten. We willen dit dan ook verder zetten. Deze subsidies missen een stevige decretale basis. De Inspectie van Financiën dringt aan op een decretale basis (advies met kenmerk IF/SG/2006/01/24-029 van 24 januari 2006 en advies met kenmerk IF/SG/2006/08/02-00254 van 2 augustus 2006) Ook sommige niet centrumsteden kampen met dezelfde problematieken. Ook daar kunnen projecten ter ondersteuning en versterking van dat beleid in aanmerking komen voor subsidiëring. Omdat we al deze gemeenten garanties willen geven over deze financiële ondersteuning is er een decretale basis nodig.

Opmerking:

¹ Uit de omgevingsanalyse van de beleidsnota onderwijs en vorming 2004-2009, p. 33

² regeerakkoord en kerntakendebat

De bestaande maatregelen voor Brussel bundelen we in een apart hoofdstuk en maken dan ook geen deel uit van deze RIA-analyse. (brussel-decreet)

2.2 Doelstelling

Door lokale hefboomen te activeren voor een onderwijsbeleid dat werd uitgetekend op centraal niveau, voeren we een doelmatig gelijke onderwijskansenbeleid waarin het Vlaamse niveau en het lokale niveau elkaar zullen versterken. Op die manier geven we uitvoering aan het erkennen van de rol van de lokale besturen als onmisbaar bestuurniveau zoals beschreven in de beleidsnota onderwijs en vorming 2004-2009 (1.3.5, p.33-34).

Om het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau te stimuleren creëren we een kaderdecreet dat voldoende ruimte laat voor lokale accenten en waarin de krachtlijnen van en de minimale voorwaarden voor een flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau worden geschets.

Het flankerend onderwijsbeleid ligt in het verlengde van het Vlaamse onderwijsbeleid en versterkt het. Door samenwerking tussen alle onderwijsactoren op lokaal vlak te stimuleren, creëert het flankerend onderwijsbeleid extra mogelijkheden voor het lokale onderwijsgebeuren.

3 Opties

Optie 1: nuloptie:

3.1.1. De sociale voordelen

De huidige regelgeving over de sociale voordelen wordt behouden en lokale besturen kunnen geen andere voordelen toekennen dan de limitatieve lijst sociale voordelen.

3.1.2 Lokale hefboomen bij aanpak van de spijsbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

In de huidige regelgeving dienen de gemeenten hun medewerking te verlenen aan de controle op de leerplicht en het bevorderen van een regelmatig schoolbezoek van leerplichtige leerlingen op hun grondgebied. Dat wordt bepaald in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht. De naleving van deze bepalingen wordt echter nergens afgedwongen of gestimuleerd en is dan ook erg verschillend per regio.

In het kader van het bevorderen van kleuterparticipatie kunnen gemeenten een waardevolle inbreng doen. In de bestaande regelgeving werd deze taak echter niet voorzien.

3.1.3. Projectsubsidies

In de onderwijsbegroting wordt sinds 2004 een budget voorzien om het flankerend onderwijsbeleid in de centrumsteden (bescheiden) impulsen te geven. Deze middelen werden verdeeld op basis van artikel 14 van het uitgavendecreet (subsidies).

Ook voor niet centrumsteden voorziet men budget vanaf 2007.

Optie 2: alternatief voor regelgeving

3.2.1. Sociale voordelen

Er bestaat geen alternatief voor regelgeving.

3.2.2. Minimale taken van een gemeente in het flankerend onderwijsbeleid

Met elke gemeente kan een convenant worden afgesloten waarin afgesproken wordt hoe de gemeente haar medewerking verleent aan taken die de gemeente en de Vlaamse Gemeenschap in onderling overleg opnemen in het kader van de leerplichtcontrole, het spijsbelbeleid en een verhoogde kleuterparticipatie.

We kunnen de gemeenten ondersteuning bieden en sensibiliseren via vorming.

3.2.3 Projectsubsidies

Met elke (centrum)stad kan in een convenant worden afgesproken welke projecten subsidies ontvangen ter versterking van het lokaal flankerend onderwijsbeleid.

We zouden ook geld of lestijden kunnen geven aan de scholen.

We zouden ook extra middelen kunnen geven aan de steden zonder verdere voorwaarden.

Optie 3: kaderdecreet

De verschillende aspecten van het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau kunnen in één kaderdecreet geregeld worden. Het decreet kan als volgt vorm geven aan een flankerend onderwijsbeleid:

3.3.1 Sociale voordelen

Een eerste optie is het opstellen van een limitatieve lijst met voordelen die de lokale besturen kunnen toekennen aan de scholen. Enkel de op de lijst voorkomende voordelen kunnen toegekend worden aan de scholen van de andere netten.

Een tweede optie is het afschaffen van de regelgeving inzake sociale voordelen. De overheid legt dus niet langer op welke voordelen de lokale besturen moeten toekennen aan de scholen van de andere netten en laat ook de verbodbepalingen om andere voordelen te geven, wegvallen.

Tenslotte kan de lokale besturen de vrijheid worden gelaten om naast de limitatieve lijst met sociale voordelen, andere voordelen toe te kennen aan de scholen van andere netten gelegen op hun grondgebied.

3.3.2. Minimale taken van een gemeente in het flankerend onderwijsbeleid

Het decreet kan bepalen dat gemeenten hun medewerking moeten verlenen aan de controle op de leerplicht en het bevorderen van een regelmatig schoolbezoek van leerplichtige leerlingen op hun grondgebied. Deze bepalingen waren al opgenomen in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht en kunnen hier worden overgenomen. Ze passen veel beter in het voorliggende voorontwerp van decreet en kunnen dan worden geschrapt in voornoemde decreten.

Vervolgens kan het decreet bepalen dat de gemeenten een taak hebben bij het bevorderen van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters.

Op die manier wordt decretaal vastgelegd wat de minimale taken zijn van een gemeente in het kader van een flankerend lokaal onderwijsbeleid.

3.3.3 Projectsubsidies

Ten derde kan het decreet extra stimulansen geven aan de centrumsteden om een flankerend onderwijsbeleid uit te tekenen.

Elke centrumstad die een onderwijsplan kan voorleggen, komt in aanmerking om concrete projecten te laten subsidiëren. Uit het onderwijsplan blijkt de visie van de stad op het flankerend onderwijsbeleid en de gedragenheid van die visie door de lokale onderwijsactoren. Op die manier krijgen de projectsubsidies een decretale basis.

Om beleidsafstemming tussen het Vlaamse niveau en de centrumsteden te versterken, richten we een overlegplatform op. Op dit platform kunnen de centrumsteden inspiratie opdoen bij elkaar en de centrale overheid wil er een beter inzicht krijgen in de lokale dynamieken, problemen en oplossingen.

Het decreet kan de mogelijkheid van een uitbreiding van deze regelgeving naar niet centrumsteden en naar Brussel voorzien.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

Directe doelgroep: lokale besturen, centrumsteden, projectuitvoerders.

Indirecte doelgroep: leerlingen, ouders, leerkrachten, lokale onderwijsactoren

Betrokken partijen: het departement onderwijs en vorming

4.2 Optie I nuloptie

Directe effecten

Sociale voordelen

De huidige regelgeving vandaag laat niet toe dat lokale besturen het gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd vrij onderwijs op hun grondgebied andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen. Vele gemeenten willen heel wat meer doen voor de scholen op hun grondgebied. Sommige gemeenten (waaronder ook grote steden) doen dit ook en werken dus in feite in strijd met de regelgeving.

Ook de tendens om te evolueren naar “brede scholen” (scholen die duurzaam samenwerken met andere instellingen of partners voor de ontwikkeling van kinderen) is een argument om de regelgeving inzake sociale voordelen aan te passen en te versoepelen. De huidige bepalingen over sociale voordelen vormen momenteel een juridische hinderpaal om bepaalde samenwerkingsverbanden tussen de gemeente en de scholen van andere netten op te zetten.

Indien de huidige regelgeving behouden blijft, kunnen de lokale besturen geen andere voordelen toekennen dan de sociale voordelen. Veel gemeenten respecteren de regelgeving maar er zijn ook heel wat gemeenten die momenteel wel nog andere voordelen toekennen (vooral grote steden maar ook heel wat kleinere gemeenten) en dus werken in strijd met de regelgeving op de sociale voordelen met als gevolg dat de voogdijoverheid de beslissing kan schorsen / vernietigen.

Lokale hefboomen bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

De naleving van de medewerking van gemeenten aan de controle op de leerplicht, zoals bepaald in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht wordt nergens afgedwongen of gestimuleerd en is dan ook erg verschillend per regio.

In het kader van het bevorderen van kleuterparticipatie kunnen gemeenten een waardevolle inbreng doen. In de bestaande regelgeving werd deze taak echter niet voorzien.

Te weinig gemeenten nemen de taken op die noodzakelijk zijn voor een stevig lokaal flankerend onderwijsbeleid. Het Vlaams onderwijsbeleid mist, variërend per regio, lokale hefboomen om de schoolparticipatie te stimuleren. Bijgevolg kan de spijbelproblematiek niet optimaal worden aangepakt. De samenwerking met het lokale niveau is hiervoor essentieel.

Projectsubsidies

Omdat de toedeling van projectsubsidies onzeker is, is het voor de steden moeilijk een lange termijnplan op te stellen. Zonder een steviger rechtsgrond kan de toedeling van de projectsubsidies aan de centrumsteden en bij uitbreiding aan andere gemeenten in het gedrang komen. Dat heeft een nadelig effect op de werkzekerheid die de projectuitvoerders kunnen bieden en kan voor een groot personeelverloop en dus een zwakker project zorgen. Deze situatie belemmert de lokale dynamiek.

Te weinig gemeenten nemen de taken op die noodzakelijk zijn voor een stevig lokaal flankerend onderwijsbeleid. Het Vlaams onderwijsbeleid mist, variërend per regio, lokale hefboomen.

zonder de hefboom van projectsubsidies zullen centrumsteden en ventueel andere steden waar een duidelijk onderwijsproblematiek is deze rol onvoldoende opnemen.

Indirecte effecten

Sociale voordelen

Leerlingen en ouders kunnen enkel met zekerheid genieten van de wettelijk toegelaten sociale voordelen. De eventuele andere voordelen zijn illegaal en dus onzeker.

Lokale hefbomen bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

De graad van schoolparticipatie blijft ongewijzigd. Voor bepaalde groepen, nl. de problematische spijbelaars en de kleuters uit kansarme gezinnen, is dit zeer nadelig.

Projectsubsidies

Het is onzeker of leerlingen en ouders die nood hebben aan een stevige, extra omkadering, die ze vinden in projecten die worden gesubsidieerd in het kader van het lokaal flankerend onderwijsbeleid, daar blijvend gebruik van zullen kunnen maken.

Leerkrachten en scholen die de vruchten plukken van leerlingen en ouders die beter worden omkaderd, kampen met dezelfde onzekerheid.

4.3 Optie 2 alternatief voor regelgeving

Directe effecten voor de doelgroepen

Sociale voordelen

niet van toepassing

Lokale hefbomen bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

De werkbelasting voor de gemeenten zal toenemen.

De werkbelasting zal erg variëren per gemeente, afhankelijk van de al dan niet bestaande acties ter bevordering van de schoolparticipatie en het al dan niet aanwezig zijn van een gemeentelijke administratie die dat beleid ondersteunt.

Het werken met convenanten laat wel toe een regeling op maat uit te werken. De gemeenten kunnen echter via convenanten ook in een strikter keurslijf worden gedwongen.

Projectsubsidies

De werkbelasting voor de gemeenten zal toenemen.

De werkbelasting zal erg variëren per gemeente, afhankelijk van de ontwikkeling van een lokaal flankerend onderwijsbeleid en het al dan niet aanwezig zijn van een gemeentelijke administratie die dat beleid ondersteunt.

Indirecte effecten

geen

4.4 Optie 3 regelgeving

Directe effecten voor de doelgroepen

Sociale voordelen

Bij het opstellen van een limitatieve lijst wordt de autonomie van de lokale besturen ingeperkt. Bij een limitatieve lijst zal er bovendien altijd discussie blijven bestaan over voordelen die niet op de lijst staan en die het lokaal bestuur toch zou willen toekennen. Bovendien is het opstellen van dergelijke lijst niet evident.

Als de bestaande lijst met sociale voordelen wordt behouden worden de verworven rechten gevrijwaard. Daarnaast kunnen de lokale besturen de mogelijkheid krijgen om andere voordelen toe te staan. Er kan dan geen discussie zijn over het feit dat een gemeente die middagtoezicht organiseert voor de eigen scholen dat ook doet voor de scholen van de andere netten. Kiest een lokaal bestuur ervoor om dat te doen, dan moet ze de scholen van de andere netten op voet van gelijkheid behandelen. De lokale besturen kunnen zelf criteria vastleggen waaraan de scholen moeten voldoen om recht te hebben op bepaalde voordelen. Dit maakt mogelijk dat lokale besturen een specifiek beleid voeren t.o.v. bepaalde scholen met dien verstande dat alle scholen die aan de criteria voldoen gelijk moeten behandeld worden.

Door de problematiek van de sociale voordelen op te lossen worden er heel wat lokale initiatieven mogelijk. Deze optie geeft meer autonomie aan de lokale besturen die bepalen welke sociale en andere voordelen ze toekennen aan de scholen op hun grondgebied.

Lokale hefboomen bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

De lokale besturen hebben een duidelijke rol in het flankerend onderwijsbeleid doordat de minimale taken van een gemeente bepaald zijn. Op die manier wordt er duidelijkheid geschept over de rol van de lokale overheid in het flankerend onderwijsbeleid maar behoudt ze toch haar autonomie om concrete invulling te geven aan die rol.

Projectsubsidies

Door extra financiële injecties te geven, wordt het flankerend onderwijsbeleid gepromoot en krijgt het vorm op plaatsen waar de nood het hoogst is. Door de financiële steun op te nemen in een decreet krijgen de projectuitvoerders een vorm van zekerheid en dat kan een lokale dynamiek stimuleren.

Opdat de centrumsteden aanspraak kunnen maken op projectsubsidies, moeten ze een onderwijsplan opstellen. Niet alle centrumsteden zien zich daartoe in staat.

Via het overlegplatform over het lokaal onderwijsbeleid creëren we een platform waar de centrumsteden en de centrale overheid inspiratie kunnen opdoen en afspraken kunnen maken.

Indirecte effecten

Sociale voordelen

Als men ervoor kiest de problematiek van de sociale voordelen niet te regelen, kan dat een ongelijke behandeling van de scholen door de lokale besturen als gevolg hebben. Door de problematiek van de sociale voordelen op te lossen worden er heel wat lokale initiatieven mogelijk. Deze optie geeft meer autonomie aan de lokale besturen, die bepalen welke sociale en andere voordelen ze toekennen aan de scholen op hun grondgebied. Scholen, ouders en kinderen genieten van deze voordelen.

Lokale hefboomen bij aanpak van de spijbelproblematiek en stimulering van kleuterparticipatie.

Als de gemeenten en Vlaamse overheid samen hun taken i.k.v. de schoolparticipatie uitwerken en naleven, kan de participatie van moeilijke groepen (spijbelaars, kleuters uit kansarme gezinnen) toenemen.

Projectsubsidies

Leerlingen, ouders, leerkrachten en scholen kunnen via projecten genieten van extra ondersteuning.

- Kindeffecten

Het decreet heeft positieve gevolgen voor een goede werking van het lokale onderwijsbeleid, wat consequenties heeft voor de scholen en de lokale onderwijsactoren en dus ook voor de kinderen.

- Brusseltoets

De regeling van de sociale voordelen geldt ook voor Brussel.

De taken die de gemeenten in het kader van het flankerend onderwijsbeleid dienen op te nemen, gelden ook voor Brussel.

Ook vanuit Brussel kunnen er in het kader van dit decreet projectsubsidies worden aangevraagd ter ondersteuning van het lokale flankerende onderwijsbeleid.

Eenzijds worden de de bestaande maatregelen voor Brussel ter versteviging van het lokaal flankerend onderwijsbeleid groeperen en stevig verankeren (voorrangsbeleid, bicultureel onderwijs, ondersteuningsstructuur voor het Nederlandstalig secundair onderwijs). Anderzijds willen we aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de 19 Brusselse gemeenten de mogelijkheid geven projectsubsidies aan te vragen ter ondersteuning van het lokale flankerende onderwijsbeleid.

- Effecten voor lokale besturen: personeel, werkingskosten, investeringen, ontvangsten

Luik sociale voordelen:

Het toekennen van sociale of andere voordelen zal uiteraard een effect hebben op de begroting van de lokale besturen. Hoe groot dat effect is, hangt af van welke voordelen er toegekend worden en hangt af van de grootte van de doelgroep.

De gemeentebesturen beslissen autonoom of en welke sociale en/of andere voordelen ze toekennen aan de scholen op hun grondgebied.

Een lokaal bestuur bepaalt zelf in welke mate haar begroting wordt belast door het toekennen van sociale en andere voordelen.

Luik gemeentelijke taken in kader van het flankerend onderwijsbeleid

In principe heeft dit decreet geen of slechts beperkte gevolgen op de kosten van lokale besturen aangezien er slechts één nieuwe opdracht in het kader van het flankerend onderwijsbeleid wordt opgelegd aan de gemeenten n.l. het verlenen van medewerking aan de verhoging van de kleuterparticipatie. De vereiste medewerking van gemeenten in het kader van de leerplichtcontrole en het spijbelbeleid zijn bestaande opdrachten binnen de vigerende regelgeving. Die taken waren immers al ingeschreven in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht.

Hoe groot het effect is op de kosten en investeringen van de gemeente hangt af van de lokale situatie: van de bestaande kleuterparticipatie en de middelen die eventueel moeten worden ingezet om de participatie te verhogen, van de rol die de gemeente opneemt in de leerplichtcontrole en de middelen die eventueel moeten worden ingezet om die rol uit te bouwen of te optimaliseren. De situatie kan erg verschillend zijn per gemeente.

Luik projectsubsidies

Opdat de centrumsteden projectsubsidies zouden kunnen ontvangen moeten ze over een onderwijsplan beschikken. Het opmaken van een onderwijsplan vergt eventueel een extra investering van personeel en middelen. Of die investering nodig is en hoe groot ze is, hangt af van de lokale situatie. Zo zullen gemeenten die over een onderwijsadministratie beschikken een kleinere inspanning moeten leveren dan gemeenten die geen onderwijsadministratie hebben. Gemeenten waar er al een flankerend onderwijsbeleid wordt gevoerd, zullen gebruik kunnen maken van de netwerken en plannen die er in dat kader werden gemaakt. Voor hen betekent het decreet een ondersteuning en verdere stimulering van bottom-up gegroeide initiatieven.

Sommige gemeenten maakten een onderwijsplan naar aanleiding van de beleidsovereenkomst dat zij in het kader van het Stedenfonds sloten met de Vlaamse Gemeenschap. Andere gemeenten namen een onderwijsplan op in het lokaal sociaal beleidsplan. Die gemeenten kunnen terugvallen op bestaande onderwijsplannen.

Het is de bedoeling dat centrumsteden hun engagementen t.o.v. de Vlaamse overheid (verschillende plannen) gaan bundelen in een strategisch contract. Als zo'n contract wordt afgesloten vervalt de voorwaarde van een onderwijsplan.

Op de onderwijsbegroting werd een budget van anderhalf miljoen uitgetrokken om onder projecten van centrumsteden te verdelen.

Als men ervan uitgaat dat elke centrumstad projectsubsidies aanvraagt en men elke centrumstad een vast gedeelte van 20.000 EURO toekent en een variabel gedeelte dat gelinkt is aan het inwonersaantal, levert dat onderstaand maximum op per centrumstad:

	Bevolking 2004 (aantal)	Vast	Variabel	Maximum
Aalst	76.852	20.000	64.233	84.233
A'pen	455.148	20.000	380.413	400.413
Brugge	117.025	20.000	97.809	117.809
Genk	63.550	20.000	53.115	73.115
Gent	229.344	20.000	191.686	211.686
Hasselt	69.127	20.000	57.776	77.776
Kortrijk	73.984	20.000	61.836	81.836
Leuven	89.777	20.000	75.036	95.036
Mech.	76.981	20.000	64.341	84.341
Oostende	68.273	20.000	57.063	77.063
Roeselare	55.273	20.000	46.197	66.197
St.- Niklaas	68.820	20.000	57.520	77.520
Turnhout	39.455	20.000	32.976	52.976
	1.483.609	260.000	1.240.000	1.500.000

Uiteraard is dit maximum geen "trekkingsrecht" van elke centrumstad afzonderlijk, maar zoals gezegd, afhankelijk van het hebben van een onderwijsplan dat de Vlaamse Regering bekrachtigt en waaronder projecten worden ingediend die de goedkeuring van de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs krijgen.

Op de onderwijsbegroting wordt een budget van 500 000 euro voorzien voor ondersteuning in sommige gemeenten (inclusief Brussel) die met gelijkaardige problemen als de centrumsteden worden geconfronteerd. De Vlaamse regering houdt bij de verdeling van deze middelen onder meer rekening met volgende criteria: inwonersaantal, leerlingenaantal, aantal problematische afwezigheden, gok-indicatoren en schoolse vertraging en de kwaliteit van de ingediende projecten.

- Effecten voor de Vlaamse Gemeenschap: Deze regelgeving heeft geen effect op het personeelsbestand, de personeelsbegroting of de begrotings- en informaticabudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

- Overige toetsen: armoede, Vlaamse Rand, mobiliteit, e.a.

De projecten die in het kader van dit decreet in aanmerking kunnen komen voor een projectsubsidie kunnen een armoedeluik hebben. Armoede is immers een typische problematiek waar de centrumsteden mee kampen. Vaak zetten zij in het kader van het flankerend lokaal onderwijsbeleid projecten op die armoede mee helpen bestrijden. Denken we maar aan talrijke brede school projecten.

Ook niet centrumsteden kunnen met een armoedeproblematiek kampen die specifieke maatregelen binnen onderwijs vereist.

- Effecten voor andere regelgeving

De volgende regels worden aangepast:

-artikel 77quater, § 2 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs;

-artikel 51quater, § 2 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.

De volgende regels worden opgeheven:

-Artikel 33 van de wet 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1973 en de decreten van 5 juli 1989 en 24 april 1993;

-Artikel 3 §4 van de wet betreffende de leerplicht van 29 juni 1983;

-De artikelen 22 §3 en 92 tot en met 95 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, gewijzigd bij de decreten van 20 oktober 2000 en 13 juli 2001.

-de artikelen 3 tot en met 7 van het decreet houdende het Nederlandstalig onderwijs in Brussel-Hoofdstad van 7 mei 2004.

4.5 Keuze en motivering van de optie

Er wordt gekozen voor het maken van nieuwe regelgeving. (optie 3)

Optie 1 en 2 bieden onvoldoende garanties voor het verder kunnen realiseren van de projectsubsidies.

De aanpassing van de regelgeving rond sociale voordelen kan enkel decretaal gebeuren.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

De voorgestelde items behoren tot de exclusieve onderwijsbevoegdheid. Sommige aspecten raken ook een federale bevoegdheid (leerplicht). In het kader van het spijbelactieplan worden met dat beleidsniveau afspraken gemaakt.

Via de algemene toezichthoudende bevoegdheid van de gouverneur op gemeenteraadsbeslissingen wordt ook het provinciale niveau betrokken. Daarvoor is geen extra regelgeving nodig.

De bepalingen over de sociale voordelen worden geschrapt in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 (art.92 t/m 96) en in de wet van 29 mei tot 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (art. 33).

De bepalingen over de leerplichtcontrole worden geschrapt in de wet betreffende de leerplicht van 29 juni 1983 (art. 3 §4) en in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 (art.22 §3).

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

Wijzigingen in de taakinhoud op het onderwijsveld

Het lokaal onderwijsgebeuren wordt versterkt.

Alle gemeenten waar onderwijs wordt ingericht worden gestimuleerd hun taken inzake leerplichtcontrole, spijbelbeleid en verhoogde kleuterparticipatie op te nemen. Deze taken zijn niet nieuw. Gemeenten moesten deze taken ook al opnemen ingevolge bestaande regelgeving. Enkel het stimuleren van kleuterparticipatie is een nieuwe taak. Het is wel de bedoeling dat de gemeenten extra worden gestimuleerd en ondersteund om deze taken ook effectief uit te voeren.

Wijzigingen in zake administratieve lasten op het onderwijsveld

Het decreet heeft geen direct effect op de administratieve lasten op het onderwijsveld. Men kan echter niet anticiperen op eventuele lasten die de gemeenten in het kader van een flankerend onderwijsbeleid, kunnen opleggen aan het onderwijsveld.

De mogelijkheid bestaat dat sommige lokale onderwijsactoren (directeurs van scholen, organisaties die met jongeren en scholen werken, clb-medewerkers, ambtenaren,...) tijdelijk meer werk hebben als hun gemeente een overlegplatform organiseert om een onderwijsplan op te stellen. De impact kan sterk verschillen per regio. Dat hangt onder meer af van het al dan niet aanwezig zijn van een onderwijsadministratie en de grootte daarvan, van de graad van ontwikkeling van een kader waarin het een lokaal flankerend onderwijsbeleid vorm krijgt, van eventuele experts waarop het beleid een beroep kan doen, van het al dan niet aanwezig zijn van een lokaal overlegplatform.

Uitvoering van de nieuwe regelgeving

Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding van het decreet op 1 september 2007.

5.4.1 Sociale voordelen

Er komt na de goedkeuring van het decreet een omzendbrief die de sociale en andere voordelen uitlegt aan de lokale besturen en de scholen.

5.4.2 Minimale taken van een gemeente in het flankerend onderwijsbeleid

De taken die de gemeenten in het voorliggend decreet hebben inzake spijbelbeleid en leerplichtcontrole kregen een plaats in het actieplan voor leerplichtcontrole en spijbelen dat onlangs werd voorgesteld aan het parlement ter voorbereiding van een concrete uitvoering. De taken van de gemeenten inzake verhoogde kleuterparticipatie maken deel uit van het impulsplan dat in september 2006 werd voorgesteld.

Niet navolging wordt niet gesanctioneerd maar navolging wordt positief gestimuleerd. Een goed lokaal onderwijsbeleid voorziet minimaal in deze taken. De gemeenten zullen via allerlei kanalen worden ondersteund om zo'n beleid uit te bouwen: vorming, ondersteuning door VVSG, overleg, het aanreiken van werkvormen en instrumenten,...

5.4.3 Centrumsteden en sommige gemeenten

Centrumsteden en bepaalde gemeenten, die projectsubsidies willen aanvragen, leggen een onderwijsplan voor, dat geldt voor een periode van zes jaar. Zij kunnen jaarlijks subsidies aanvragen en die aanwenden voor de realisatie van concrete projecten in het kader van hun flankerend onderwijsbeleid.

5.3 Evaluatie

De projecten uit de centrumsteden en bepaalde gemeenten die subsidies ontvangen worden jaarlijks geëvalueerd. De evaluatie gebeurt op verschillende niveaus: zelfevaluatie en een evaluatie n.a.v. een plaatsbezoek door de administratie.

6 Consultatie

In een vroeg stadium zijn er besprekingen geweest zowel met de onderwijskoepels, met de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten als met de lokale beleidsmakers in de centrumsteden. Naar aanleiding van deze consultatieronde werd het eerste ontwerp aangepast.

Tijdens het regelgevingproces werden er twee maal formele besprekingen gehouden met de koepels en met alle ministers van de Vlaamse regering. Deze consultatierondes leidden tot het voorliggend ontwerp van decreet.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Enkel de extra ondersteuning van de centrumsteden en bepaalde gemeenten heeft een budgettaire weerslag.

1) 1,5 miljoen euro voor de cofinanciering van bepaalde projecten in de centrumsteden.

Het decreet voorziet dat de Vlaamse Regering binnen de beschikbare begrotingskredieten per jaar minstens 1,5 miljoen euro reserveert om te besteden aan projecten binnen de centrumsteden die het Vlaams

Voor 2006 werd een bedrag van 800.000 euro ingeschreven op PR 35.40 BA 33.31.

Bij de eerste begrotingscontrole 2005 werd 200.000 € voorzien op PR 35.40 – BA 12.31 voor “lokaal onderwijsbeleid”, om vanaf 1 september 2005 centrumsteden met bijkomende middelen te kunnen subsidiëren om hun lokaal flankerend onderwijsbeleid te versterken.

Na het intrekken van het hoofdstuk uit ODXV bleek dat die BA niet geschikt was om subsidies uit te betalen. Eerst werd gedacht om de 200.000 euro bij de tweede begrotingscontrole van 2005 over te hevelen naar BA 33.31 en tegelijkertijd in artikel 14 van het uitgavendecreet een decretale machtiging in te schrijven.

Omdat de tweede begrotingscontrole uiteindelijk niet is doorgegaan werd deze overheveling van middelen overgenomen bij de kredietherschikking eind december 2005. Hiervoor was er echter geen decretale basis voorzien.

Uiteindelijk werd deze overheveling niet doorgevoerd (zie beslissing VR van 23 december) en is de 200.000 euro blijven staan op BA 12.31. Via de ruiter in artikel 11 paragraaf 6 (uitgavendecreet 2006) werden deze middelen overgezet naar begrotingsjaar 2006 (basisallocatie 33.31). Voor deze laatste is een decretale machtiging voorzien in artikel 14 van het uitgavendecreet van 23 december 2005.

In de meerjarenbegroting wordt vanaf 2007 1.500.000 euro voorzien.

8 Samenvatting

In voorlegend ontwerp van decreet wordt vorm gegeven aan het flankerend onderwijsbeleid. Het flankerend onderwijsbeleid is het geheel van acties van een lokale overheid, vertrekkend vanuit de lokale situatie ter ondersteuning van scholen en lokale onderwijsactoren.

Het flankerend onderwijsbeleid ligt in het verlengde van het Vlaamse onderwijsbeleid en versterkt het. Door samenwerking tussen alle onderwijsactoren op lokaal vlak te stimuleren, creëert een flankerend onderwijsbeleid extra mogelijkheden voor het lokale onderwijsgebeuren.

Het decreet dringt zich op omdat verschillende problemen die gelinkt zijn aan het lokale onderwijsgebeuren een oplossing nodig hebben:

Problematiek van de sociale voordelen

De regelgeving inzake sociale voordelen stamt uit de periode van vóór het schoolpact. De filosofie toen was dat gemeenten (en provincies), naast het werkingsbudget, als schoolbestuur van hun gemeentescholen (en provinciescholen), de gemeentegelden (en provinciegelden) ter beschikking hebben. Omdat schoolbesturen in de ander netten het op dit vlak wat moeilijker hebben, was er in het schoolpact bepaald dat de gemeenten en provincies sommige van hun financiële tussenkomsten moesten uitbreiden tot de scholen van het gemeenschapsonderwijs en de gesubsidieerde vrije scholen. De verplichte tussenkomst voor de andere netten werd ingevoerd om mogelijk oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Anderzijds werd de financiële tussenkomst bewust beperkt tot het terrein van het gezondheidstoezicht en de sociale voordelen om de financiële draagkracht van de gemeente niet al te zeer te vbelasten.

Deze bepalingen, die werden overgenomen in het decreet basisonderwijs, vormen een wettelijke belemmering voor initiatieven van lokale besturen.

Méér dan 40 jaar later ziet het onderwijslandschap er totaal anders uit en is ook de rol van de gemeente sterk geëvolueerd.

Nood aan lokale hefboomen

Sommige lokale problematieken zijn moeilijk aan te pakken op een centraal niveau. Zij vergen lokale hefboomen. Voorbeelden zijn de spijbelproblematiek of de problematiek van het onvoldoende participeren aan onderwijs van kleuters uit vooral kansarme bevolkingslagen. Bij dergelijke belangrijke onderwijs thema's hebben we de medewerking van de lokale overheid nodig.

De centrumsteden

We stellen vast dat in de grootstedelijke en stedelijke gebieden bepaalde onderwijsproblematieken meer voorkomen: een grotere schoolse vertraging, meer spijbelaars, stadsvlucht, meer kansarmoede, een hogere ongekwalificeerde uitstroom,... Een Vlaams gelijke onderwijskansenbeleid moet hier worden aangevuld met een specifieke lokale aanpak. Het stimuleren en financieel ondersteunen van een sterk flankerend onderwijsbeleid in de centrumsteden moet elke centrumstad is staat stellen lokaal antwoorden te zoeken op specifieke problemen.

Om de centrumsteden te stimuleren tot het opnemen van hun rol in het flankerend onderwijsbeleid komen projecten ter ondersteuning en versterking van dat beleid in aanmerking voor subsidiëring sinds het schooljaar 2005-2006. Omdat we de steden garanties willen geven over deze financiële ondersteuning is er een decretale basis nodig.

Verschillende mogelijkheden om deze problemen te verhelpen werden onderzocht.

Voor wat betreft de sociale voordelen:

Een beperkte versoepeling van de regelgeving kan men doorvoeren door naast de lijst met de sociale voordelen, een limitatieve lijst van andere voordelen op te stellen die de lokale besturen kunnen toekennen aan de scholen op hun grondgebied. Nadeel is dat de autonomie van de gemeenten nog beperkt blijft.

Een andere mogelijkheid is dat de lokale besturen naast de sociale voordelen, vrijgelaten worden om andere voordelen toe te kennen aan de scholen van de andere netten. De lokale besturen kunnen dus bijvoorbeeld beslissen om andere voordelen enkel aan de eigen scholen toe te kennen. Indien het lokaal bestuur echter beslist om aan een school van een ander schoolbestuur op haar grondgebied een voordeel toe te kennen dan kan dat maar overeenkomstig het gelijkheidsbeginsel en moet zij dit dus doen voor alle scholen op haar grondgebied op vergelijkbare basis.

Er werd gekozen voor de tweede optie waarbij de gemeenten de mogelijkheid krijgen om naast de sociale voordelen nog andere voordelen toe te kennen. Indien zij dit doen, moeten ze de scholen van de andere schoolbesturen gelijk behandelen.

Door deze versoepeling zijn lokaal heel wat initiatieven mogelijk die binnen de huidige regelgeving over de sociale voordelen worden belemmerd.

Voor wat betreft de nood aan een lokaal onderwijsbeleid inzake bepaalde thema's:

Men kon ervoor opteren om met elke gemeente afzonderlijk een convenant af te sluiten, waarin afgesproken wordt hoe de gemeente haar medewerking verleent aan taken die de gemeente en de Vlaamse Gemeenschap in onderling overleg opnemen in het kader van de leerplichtcontrole, het spijbelbeleid en een verhoogde kleuterparticipatie. Op die manier zijn oplossingen op maat van specifieke lokale situaties mogelijk. Het creëert echter ook heel wat planlast bij de gemeenten en de Vlaamse Overheid. De gemeenten kunnen via het afsluiten van convenanten bovendien in een strikter keurslijf worden gedwongen.

Er werd dan ook gekozen om de minimale taken van de lokale besturen in het flankerend onderwijsbeleid te omschrijven in een decreet. Op die manier wordt er duidelijkheid geschapen over de rol van de lokale overheid in het flankerend onderwijsbeleid maar behoudt ze toch haar autonomie om concrete invulling te geven aan die rol.

Voor wat betreft de centrumsteden:

Voor de centrumsteden werd de nuloptie overwogen. Omdat de toebedeling van projectsubsidies aan centrumsteden op die manier onzeker blijft, is het voor de centrumsteden moeilijk een lange termijnplan op te stellen. Lokale onderwijsactoren die projecten (wensen te) starten verkeren daardoor in (financiële) bestaansonzekerheid. Deze situatie belemmert de lokale dynamiek. Bovendien zullen centrumsteden, zonder of met een zwak flankerend onderwijsbeleid, er zonder extra stimulans en ondersteuning niet in slagen een noodzakelijke lokale hefboom te vormen voor het Vlaams onderwijsbeleid.

Ook hier bleek de beste oplossing een nieuw decreet. Enig nadeel is dat niet alle centrumsteden zich in staat zien een onderwijsplan, zoals het decreet voorschrijft, op te stellen. Het opmaken van een onderwijsplan vergt eventueel een extra investering van personeel en middelen. Of die investering nodig is en hoe groot ze is, hangt af van de lokale situatie. Zo zullen steden die over een onderwijsadministratie beschikken een kleinere inspanning moeten leveren dan centrumsteden die geen onderwijsadministratie hebben. Steden waar er al een flankerend onderwijsbeleid wordt gevoerd, zullen gebruik kunnen maken van de netwerken en plannen die er in dat kader werden gemaakt. Voor die steden betekent het decreet een ondersteuning en

verdere stimulering van bottom-up gegroeide initiatieven. Sommige centrumsteden maakten al een onderwijsplan naar aanleiding van de beleidsovereenkomst dat zij in het kader van het Stedenfonds sloten met de Vlaamse Gemeenschap. Andere steden namen een onderwijsluik op in het lokaal sociaal beleidsplan. Die steden kunnen terugvallen op bestaande onderwijsplannen.

Door de centrumsteden extra financiële injecties te geven wordt het flankerend onderwijsbeleid gepromoot en krijgt het vorm op die plaatsen waar de nood het hoogste is. Door de financiële steun op te nemen in een decreet krijgen de centrumsteden een vorm van zekerheid en dat kan een lokale dynamiek stimuleren.

Via het overlegplatform lokaal onderwijsbeleid creëren we bovendien een plaats waar de centrumsteden en de centrale overheid inspiratie kunnen opdoen en afspraken kunnen maken.

Om die redenen werd ervoor gekozen een decreet te schrijven dat volgende luiken bevat:

Sociale voordelen

Ten eerste wordt de problematiek van de sociale voordelen geregeld: In het voorliggende voorontwerp van decreet worden de gemeenten vrijgelaten om naast de limitatieve lijst met sociale voordelen andere voordelen toe te kennen aan de scholen van andere netten gelegen op hun grondgebied.

De bestaande lijst met sociale voordelen wordt behouden om de verworven rechten te vrijwaren. Er kan dus geen discussie zijn over het feit dat een gemeente die middagtoezicht organiseert voor de eigen scholen dat ook doet voor de scholen van de andere netten.

Daarnaast krijgen de provincies / gemeenten de mogelijkheid om andere voordelen toe te staan.

Kiest de provincie / gemeente ervoor om dat te doen, dan moet ze de scholen van de andere netten op voet van gelijkheid behandelen.

Met andere woorden, een gemeentebestuur dat aan de eigen school een logopedist toevoegt om leerstoornissen te verhelpen mag, maar moet dit niet doen voor de scholen van de andere netten.

Minimale taken van een gemeente in het flankerend onderwijsbeleid

Ten tweede bepaalt het decreet dat gemeenten hun medewerking moeten verlenen aan de controle op de leerplicht en het bevorderen van een regelmatig schoolbezoek van leerplichtige leerlingen op hun grondgebied. Deze bepalingen waren al opgenomen in het decreet basisonderwijs en de wet op de leerplicht en worden hier overgenomen. Ze passen immers veel beter in het voorliggende voorontwerp van decreet en worden dan ook geschrapt in voornoemde decreten.

Vervolgens bepaalt het decreet dat de gemeenten een taak hebben bij het bevorderen van de deelname aan het onderwijs van alle kleuters. Deze onderwijsproblematieken vergen immers lokale hefbomen.

Centrumsteden

Ten derde geeft het decreet extra stimulansen aan de centrumsteden om een flankerend onderwijsbeleid uit te tekenen.

Elke centrumstad die een door de Vlaamse Regering bekrachtigd onderwijsplan kan voorleggen, komt in aanmerking om concrete projecten te laten subsidiëren. Uit het onderwijsplan blijkt de visie van de stad op het flankerend onderwijsbeleid en de gedragenheid van die visie door de lokale onderwijsactoren. Op die manier krijgen de projectsubsidies een decretale basis.

Om beleidsafstemming tussen het Vlaamse niveau en de centrumsteden te versterken, richten we een overlegplatform op. Op dit platform kunnen de centrumsteden inspiratie opdoen bij elkaar. De centrale overheid wil er een beter inzicht krijgen in de lokale dynamieken, problemen en oplossingen.

9 Contactinformatie

9.1. Contactpersonen

Ann Verhaegen

Afdelingshoofd

Afdeling ondersteuningsbeleid

Tel: 02/553.86.09

Vlaamse Gemeenschap Departement Onderwijs

Koning Albert II laan 15 1210 Brussel

e-mail: ann.verhaegen@ond.vlaanderen.be

9.2. Aanvullende literatuur

Beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009

Beleidsbrief Onderwijs en Vorming 2005-2006

Conclusies uit het kerntakendebat

Pelleriaux, K. , niet gepubliceerde nota betreffende de leerachterstand van allochtonen, VUB: vakgroep sociologie, onderzoeksgroep TOR, 2005 en OBPWO onderzoek 01.05 van Elchardus, M. , 'Een verkennend onderzoek naar regionale verschillen in studieprestaties in Vlaanderen en de oorzaken ervan'